

Szerkesztőség és kiadóhivatal

SZUBOTICA
ZMAJ JOVIN TRG 3Telefonok:
Kiadóhivatal: 8-58
Szerkesztőség: 5-10, 8-52

NAPILÓ

Előfizetési ár belsőre

negyedévre 165 dinár
egy hónapra 55 dinárMegjelenik
minden nap, hétfőn és
ünnap utáni napokon is

XXXI. ÉVFOLYAM

SZUBOTICA, 1930. FEBRUAR 6.

36. SZÁM

CSÜTÖRTÖK

Szerdán délben husz perces üléssel kezdődött
meg a párisi szakértői konferenciaLoucheur elnöki megnyitójában ismertette a tanácskozások
anyagát — Éjjel-nappal tárgyalni fognak a delegációk

Párisból jelentik: A Hágában megkötött keleti jóvátételi egyezmény megszövegezésére egybehívott szakértői konferencia szerdán délben kezdődött meg a kamara óra-szalonjában. A konferencián a következő delegátusok vesznek részt: Olaszország részéről Brocchi, akinek nevéhez a Hágában létesített keleti jóvátételi alapra vonatkozó terv fűződik, Franciaország részéről Loucheur és Aron, a Banque de France igazgatója, angol részről pedig Goodchild, aki szintén jelen volt a hágai konferencián.

A kisantantot a következő delegátusok képviselik: Jugoszláviát Fotics Konstantin rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, Romániát Titulescu, Csehszlovákiát pedig Ossudszki párisi csehszlovák követ. Magyarország részéről báró Kordányi Frigyes volt pénzügyminiszter és Gajdó László meghatalmazott miniszter vesznek részt a tanácskozásokon. Természetesen valamennyi állam delegációját a szakértők egész sora egészíti ki, épen úgy, mint Hágában.

A konferencián Loucheur francia munkaügyi miniszter elnököl, aki a szerdai megnyitói ülésen a delegátusok üdvözlése után kifejtette, hogy

- a szaktanácskozásra az a feladat vár, amelyet a hágai megállapodások szabatosan és határozottan körülírtak.

A bizottságnak a következő négy szövegben kell megállapodnia:

1. Általános egyezmények Magyarország és az érdekelte hatalmak között.
2. Agráralap létesítése az optánkérdés szabályozása céljából (A alap).
3. Külön alap létesítése mindazokra a költségekre vonatkozóan, amelyek nem agrárpörök következtében álltak elő (B alap).
4. Végleges szöveg a mult felszámolásáról.

Abban az esetben, ha a bizottság nem jutna valamely kérdésben egyhangú megállapodásra, a hágai jegyzőkönyv értelmében Franciaország, Anglia és Olaszország dolgoznak ki a végleges javaslatot.

Az ülés végén Loucheur elnök annak a reménynek adott kifejezést, hogy a bizottság munkálatai rövid ideig fognak tartani, mert hiszen

- most már mindössze arról van szó, hogy részletesen kidolgozzák a Hágában kötött megállapodásokat.

Titulescu, a román delegáció vezetője hasonló értelmű nyilatkozatot tett. Ezzel az értekezlet, amely mindössze husz percig tartott, véget is ért.

Loucheurnak az a szándéka, hogy a tárgyalásokat lehetőleg minél rövidebb idő alatt befejezzék, épen ezért előrelátható, hogy a tanácskozásokra a vacsora utáni időt is felhasználják, sőt az éjszakai órákban is tanácskozásokat fognak folytatni.

- A tanácskozások zárt ajtók mögött folynak és szigorúan bizalmas jellegűek lesznek,

ugyhogy a nyilvánosságot csupán hivatalos közlemények útján tájékoztatják.

Az Excelsior szerdai számában grafikonokkal kísért táblázatos összefoglalás keretében ismerteti a keleti jóvátétel kérdésében létrejött hágai megállapodást, valamint az érdekelte államok erre vonatkozó álláspontját. Hágában — írja a lap — az idő rövidsége miatt csak elvi megegyezés jöhetett létre.

- a párisi értekezletnek tehát az lesz a feladata, hogy ezt az elvi megegyezést a szövetségzés során részletesen is gondosan kidolgozza.

Ugyancsak az Excelsior közli, hogy beavatott pénzügyi körökből származó értesülés szerint

- február második felében megkezdődik Genfben a nemzetközi fizetési bank megalakítására összehívott bankelnöki konferencia,

amelyen német, francia, belga, angol, olasz és japán jegybankok főkezelői vesznek részt. Ez az értekezlet nevezi ki majd a nemzetközi fizetési bank igazgatótanácsának tizennygy tagját.

Mint Londonból jelentik, a Daily Herald, az an-

gols munkáspárt és a kormány lapja, határozott hangon foglal állást azokkal a kísérletekkel szemben, amelyek az angol megbízottaknak a hágai konferencia során tanusított magatartását ugy akarják feltüntetni, mintha az a magyar kormány és az uralkodó rendszer érdekében történt volna.

— Gróf Bethlen — írja a Daily Herald — saját hazájában politikai előnyöket igyekszik magának kovácsolni az angol delegáció hágai magatartásából. A magyar miniszterelnök megkísérli ugyanis, hogy úgy állítsa be Snowden és az angol kormány magatartását, mintha a munkáspárti kormány vagy annak bármely tagja rokonszenvezne a jelenlegi budapesti kormánnyal és az angol delegáció Hágában a mai Ma-

gyarország védelmére kelt volna a kisantantial szemben.

— Miután gróf Bethlen e kísérletének könnyen visszhangja támadhat külföldön is, ezért nem lehet azt céfolatlanul hagyni.

Az angol kormány magatartása Hágában nem volt sem magyarbarát, sem magyarellenes, de egészen bizonyosan nem irányult a kisantant-államok ellen.

Snowden hágai munkája során arra törekedett, hogy egy félszeg és bonyolult kérdésnek a lehető legjobb megoldását biztosítsa és nem arra, hogy valamelyik országot külön kedvezményekhez juttassa. Nem az angol kormány hatáskörébe tartozik, hogy jelenleg milyen a magyarországi kormányzat, de az angol szocialisták rokonszenve természetesen nem Bethlen és a Magyarországon uralkodó arisztokrata oligarchia, hanem a demokráciáért harcban álló magyar szocialisták felé irányul.

Berlinből jelentik: A birodalmi tanács szerdán délben befejezte a hágai egyezmények vitáját és negyvennyolc szavazattal hat szavazat ellenében teljes egészében elfogadta a Young-egyezménnyel kapcsolatos megállapodásokat.

Amerika szembefordult Angliával
a flottaeszerelési konferencián

Az angol kiegészítő javaslatot Amerika elszigetelésére irányuló kísérletnek tekinti az Egyesült-Államok delegációja

Londonból jelentik: Az angol kiegészítő javaslat, amely a leszerelési módszerek alkalmazására vonatkozó francia indítványokkal van kapcsolatban és amelyet kedd este tettek közzé, az amerikai delegáció körében valóságos bombaként hatott.

Az amerikaiak úgy érzik, hogy az angolok végképpen cserbenhagyták őket

és úgy vélekednek, hogy az a nagy előzékenység, amelyet Anglia Franciaország irányában tanusít, a Hoover és Macdonald között megbeszélte megállapodásoknak legalább is erkölcsi megszegését jelenti.

Stimson külügyi államtitkár szerdára virradó éjjel több hoszu telefonbeszélgetést folytatott Hoover elnökkel

arról, hogy az adott körülmények között milyen álláspontra helyezkedjek az amerikai delegáció. Stimson az amerikai elnököt nem hagyta kétségben az iránt, hogy Anglia és Franciaország bizonyára tudja, merre haladnak a konferencián. Nem törődve az októberben történt angol-amerikai tárgyalásokkal.

Anglia és Franciaország a leszerelési olyan módszer alapján akarják végrehajtani, amely egyenesen ellenkezik Amerika érdekével és egyéb védelmi szükségleteivel.

Az amerikai delegáció úgy vélekedik, hogy a mostani helyzet lényegében már nem is különbözik a feszült politikai helyzetétől, amely 1928-ban támadt az angol-francia tengerészeti kompromisszum közzététele után. Az amerikai felfogás szerint Tardieu francia miniszterelnök a legutóbbi két hét során nagy sikerrel arra összpontosította a törekvést, hogy visszacsinálja mindazt, amit Macdonald nem kötelező formában nyelbeültetett Amerikában.

Azt a tényt, hogy Anglia kedden este már írásban is lekötötte magát a francia követelések hetvenöt-nyolcvan százaléka mellett, Amerika részéről arra irányuló kísérletnek tekintik, hogy

- a konferencián teljesen elszigeteljük Amerikát.

Kétségtelen, hogy az Egyesült Államok helyzete nehéz, mert vele szemben Japán is felemelte valamelyes fegyverkezési igényeit. Anglia és Franciaország ebben a pillanatban teljesen tisztában van egymással, Olaszország pedig a leszerelés szándékában egy felfogáson van ugyan Amerikával, de a leszerelési módszereit illetően arra van utalva, hogy Franciaországot, Japánt és a másik két kisebb flottahatalmat támogatja.

Elkészült az olasz-osztrák
barátsági szerződésMussolini és Schober csütörtökön írják alá
a megállapodásokat

Rómából jelentik: Schober kancellár és Mussolini keddi első találkozásáról hivatalos jelentést adtak ki, amely a következőképpen hangzik: Az olasz kormányelnök fogadta az osztrák köztársaság kancellárját és másfél óra hosszat tárgyalt vele.

A kancellár Ausztria nevében köszönetét fejezte ki az olasz kormánynak a hágai konferencián tanusított jóakaratu támogatásáért, majd átnyújtotta Mussolinnek a szalagos nagy arany érdemrendet és Ausztria nemzeti ajándékát. Galeazzo Maria Sforza híres imakönyvének az osztrák államnyomdában készült reprodukcióját. Mussolini és Schober megállapodtak abban, hogy csütörtökön írják alá a barátsági, békéltető és döntőbírósi szerződést.

Schober szerdán délelőtt a Pantheonban mekoszoruzta a királysírokat és délután megjelent Bianchi miniszter temetésén.

Az ünnepek sorozata csütörtökön kezdődik.

Az első bankettet Marconi pénzügyminiszter adja csütörtökön délben Schober tiszteletére. Este a kancellár Mussolini vendége lesz. Pénteken délelőtt a római külügyminisztériumban ad lakomát, délután pedig Róma kormányzója tart nagy fogadtatást a Capitoliumban. Pénteken este a kvirináli osztrák követség bankettje következik. A külföldi sajtótudósítók szindikátusa szintén fogadóestét tervez Schober tiszteletére. A kancellár hivatalos tartózkodása péntek estig tart. Szombaton reggel a pápa fogadja Schobert, délután pedig a vatikáni osztrák követségen lesz diszbed, amellyes Gasparri bíboros államtitkár is részvesz.

Schober kancellár római útjával és Mussolinivel folytatott tanácskozásával kapcsolatban a Berliner Tageblatt római tudósítója úgy értesül, hogy Trieszt kikötőjére vonatkozólag fontos megállapodások készülnek.

— A trieszti kikötő — írja a lap — amely a há-

horu előtt a legjelentősebb európai kikötők egyike volt, ma pusztaság és elhagyatottság. Közélfekvő a gondolat, hogy Ausztria, amelynek Triestet változatlanul a legtermészetesebb kikötője, az olasz kormányval megállapodjék abban, hogy Triestet szabad kikötőnek nyilvánítsák. Ennek ellenében Ausztriában bizonyára hajlandók volna Olaszországnak egy átrakodó pályaudvarát a Brenner közelében, valószínűleg Innsbruckban átengedni. Valószínű, hogy a római tanácskozáson ezekre a kérdésekre nézve elvi megállapodás jön létre, amely — a római ut betetőzéseül — jelentős kiegyezítő lesz az olasz-osztrák barátsági szerződésnek.

Schober kancellár interjú adott a *Popolo di Roma* munkatársának és nyilatkozatában a következőket

mondotta:

— Ausztria igen nagy súlyt fektet Olaszország segítségére. Különösen az ország gazdasági talpraállításának szempontjából. Ausztria azért is hálás a fasiszta kormánynak, mert megértést tanúsított az osztrák alkotmányreform szükséges volta iránt, amit más államok részéről nem nagyon tapasztalunk.

Az osztrák kancellár azzal fejezte be szavait, hogy az osztrák kormány szerény, de őszinte európai politikát folytat. Nem akar vezetőfigura lenni Európa sakkjátszmájában és a békekötés után többször is megbizonyította, hogy szomszédai bízhatnak benne. Ausztria tudja, hogy fejlődésének előfeltétele a szomszédállamok fejlődése és az általános béke.

— Gál András öngyilkossága semmiféle összefüggésben nincs a bankkal és annak ügyeivel,

miután a Ditrich-féle malomnak nyújtott kölcsön teljesen biztosítva van s a bankot semmiféle veszteség nem éri. Szerdán délelőtt a noviszadi kereskedelmi és iparbank részéről megjelent a takarékpénztárnál Révész Gyula igazgató, aki megkezdte a rovacsolást és mindent a legnagyobb rendben talált.

Törvény a szérumok ellenőrzéséről

A szérumok gyártásához a kereskedelemügyi miniszter engedélyre van szükség.

Beogradból jelenti az Avala: *Ofelsége Alekszandar király a szociálpolitikai és népegészségügyi miniszter javaslatára, a miniszterelnök meghallgatása után törvényt bocsájtott ki a biológiai eredetű gyógyszerek ellenőrzéséről.*

A törvény szerint biológiai eredetű gyógyszereknek tekintendők a profilaktikus, terápiás és diagnosztikus célokra szolgáló szérumok; a vakcinák, a toxinok, anatoxinok, bakteriophagok és antivírusok és más ugyanilyen célokra szolgáló biológiai preparátumok.

A biológiai termékek gyártásának és eladásának ellenőrzésére a szociálpolitikai miniszteriumban speciális bizottság fog működni. Ezeknek a cikkeknek a gyártása a kereskedelmi miniszter előzetes engedélyéhez van kötve, amely csak a gyártásban résztvevő személyzet szakképztségének hivatalos okiratokkal való bebizonyítása esetén adható ki.

Az állam saját szükségleteire a biológiai preparátumokat kizárólag a beogradi és zagrebi Hygieniai Intézetek fogják készíteni. *Köztisztviselők és azok szervei csak hazai vállalatoknál szerezhetik be ezeket a készítményeket, amelyeket a magángyógyszertárak is kötelesek árulni. A készítmények árát — a gyógyszerári forgalom számára is — a szociálpolitikai miniszter fogja meghatározni.*

A biológiai készítmények, úgy a hazai, mint a külföldi gyártmányok, ellenőrzés alá kerülnek a Hygieniai Intézetekben, ahol az ellenőrzést állami ellenőrök végzik. A reciprocitás elve alapján azonban a szociálpolitikai miniszter mentesítheti a külföldi készítményeket az ellenőrzés alól, amelyért különben illetéket kell fizetni.

A törvény pontos előírásokat tartalmaz arról, hogy milyen mennyiségben tartalmazhatnak a biológiai preparátumok idegen alkatrészeket, hogy milyen feltételekkel kell a készítményeket ellátni és milyen legyen a csomagolásuk. Külön engedélyhez van kötve az ilyen speciális jellegű készítmények exportja és importja is.

A törvény rendelkezéseinek he nem tartása büntetendő cselekmény, amely szándékosan esetén hat hónapig terjedő szigorú fogsággal és 100.000 dinárig terjedhető pénzbüntetéssel, gondatlanság esetén pedig háromhavi szigorú fogsággal és 20.000 dinár pénzbüntetéssel büntethető.

Agyonlőtte magát egy oszijekai banktisztviselő

Huszonöt ezer dinár adóssága miatt vált meg az élettől

Oszijekéről jelenti: Megdöbbentő öngyilkosság történt hétfőn éjjel Oszijeken a Franjina ucca 4. számú házban. Pavlovics Franjo, az oszijekai Agrárbank tisztviselője adósságai miatt agyonlőtte magát és nyomban meghalt.

Pavlovics Franjo hétfőn este hét óra tájban ment haza. Nyugodtan megvacsorázott, majd magához hívta gyermekeit, akiket hosszan megcsókolt, majd átment a szomszéd szobába és levelet írt. Felesége semmi gyanusát sem sejtve nyugodtan lefeküdt és elaludt. Egy óra tájban felébredt és ekkor látta, hogy abban a szobában, ahol a férje dolgozott, még mindig ég a lámpa. Férjét most is az íróasztalnál találta, mire kérte, hogy most már fekiadjon le. Pavlovics azt válaszolta, hogy még egy kis dolga van, de némsokára kész lesz vele. Tíz perccel később a szobából revolverdörrenés hangzott ki. Pavlovicsné rémülten ugrott ki az ágyból és belépet a szomszéd szobába, férjét vértől borítva a padlón találta. Megremült asszony segélykiáltásaira a szomszédok közül többen átjöttek Pavlovicsékhöz, majd értesítették a rendőrséget, ahonnan bizottság szállt ki. Megállapították, hogy Pavlovics már meghalt.

A nyomozás során nyolc levelet találtak az íróasztalon. Az öngyilkos bucsulevelei voltak. Egyik levelében azt írta, hogy huszonöt ezer dinár váltótartozása van és azért válik meg az élettől, mert adósságát nem tudja megfizetni. A szerencsétlen embert, aki harmincnégy éves korában vált meg az élettől, feleségén kívül tízéves kislánya és tizenégy éves kislánya gyászolja.

Meggyilkolta feleségét, azután a folyóba vetette magát egy vinkovci mészárossegéd és átadták a rendőrségnek

Vinkovcáról jelenti: Borzalmas családi dráma történt hétfőn délután Vinkovcban. Wolf Viktor mészárossegéd meggyilkolta feleségét és azután öngyilkosságot kísérelt meg.

Wolf Viktor két évvel ezelőtt nősült meg és Murmannac Máriát, egy jómodu vinkovci gazdálkodó fiatal leányt vette el feleségül. A házastársak a legnagyobb boldogságban és egyetértésben éltek, nemrégiben azonban elhidegültek egymástól és napirenden voltak köztük a veszekedések. Két hónappal ezelőtt Wolf kijelentette, hogy nem hajlandó tovább feleségével élni és el is távozott a közös lakásból, ahova csak hétfőn tért ismét vissza. Az asszony ekkor már hallani sem akart férjéről, kiszökött a házból és gyalogosan el-

indult a közeli Lenija faluba, ahol rokonai élnek. Wolf felesége után ment és a Boszut folyócska hídján utól is érte. Kérdőre vonta feleségét, hogy miért ment el hazulról, majd rövid szóváltás után megragadta és be akarta dobni a vízbe. Az asszony segélykiáltásaira többen odaszaladtak, mire Wolf engedte feleségét, aki tovább ment. Alig haladt néhány lépést az asszony, amikor Wolf utánaeredt és kirántva kését három késszurással megölte feleségét. Ezután visszazaladt a hid közepére és onnan a hat méter mélységű folyóba vetette magát.

A gyilkos halálgrását többen látták és csónakokkal siettek a segítségére. Sikerült is kimenteni mielőtt elmerült volna. A rendőrség Wolfot letartóztatta.

A noviszadi Centrál-szállodában főbelőtte magát a csurugi kerületi takarékpénztár igazgatója

Gál András hátrahagyott levelében súlyos anyagi helyzetével indokolja tettét — Válságos az életunt bankigazgató állapota

Noviszadról jelenti: Feltűnést keltő öngyilkosság történt szerdán délelőtt Noviszadon.

A Centrál-szálloda 6. számú szobájában főbelőtte magát Gál András, a csurugi Okruznina Stedionica harminchárom éves igazgatója, akét haldoklóva szállítottak be a közpórházba. Gál András a csurugi kerületi takarékpénztár igazgatója, szerdán reggel érkezett Noviszadra. Ismerőseitől és a bank tisztviselőitől azzal bucsuzott el, hogy Noviszadon több ügyet kell elintéznie. Gál autóbusszon érkezett Noviszadra a kora reggeli órákban és egész fél kilencig bolyongott a városban.

Fél kilenc után Gál megjelent a Centrál-szállodában és a portástól nappali szobát kért. A bankigazgatót a hatos számú szobába vezették, Gál azonnal bezárkóztott a szobába. Tíz óra felé

a portás revolverdörrenést hallott

és miután ebben az időben csak a hatos számú szobában tartózkodott vendég, azonnal odasietett, de az ajtót zárva találta. A portás azonnal értesítette a rendőrséget, ahonnan Malencsics Rodoljub ügyeletes kapitány és dr. Cseremov György rendőrorvos meittóráon a szállodába siettek. A rendőrség feltörette az ajtót és beléptek a szobába.

Az ágyon halásápadtan, átlőtt fejfel feküdt Gál András bankigazgató.

Dr. Cseremov azonnal megvizsgálta Gált és megállapította, hogy a golyó a bankigazgató jobb arcsontját teljesen szétzúzta. A sehből patakzott a vér, amely áttört az ágy takaróján is. Gál eszméletlen volt és a rendőrorvos utasítására azonnal beszállították a kórházba. Malencsics Rodoljub rendőrkapitány átkutatta a szobát és megállapította, hogy Gál András csak cipőjét és felsőkabátját vetette le, lefeküdt az ágyra és magára húzta a takarót.

Gál András kabátjának zsebében személyazonosságát igazoló okmányokon kívül négy levelet találtak. Ezek közül kettő Gál családjának, egy a csurugi takarékpénztárnak, egy pedig dr. Kerekes István noviszadi ügyvédnek szől.

Gál a levelekben röviden bejelenti, hogy öngyilkos lesz, mert kritikus anyagi helyzetbe került.

A rendőrség nyomozást indított, az öngyilkosság körülményeinek felderítésére s főleg annak a megállapítására, hogy melyek azok az okok, amelyek a fiatal bankigazgatót erre a végzetes lépésre kényszerítették.

A csurugi kerületi takarékpénztár, amelynek Gál az igazgatója volt, néhány évvel ezelőtt százezer dinár alapítókéval alakult meg. Gál András egyszerű tisztviselő volt a bankban, de hamarosan előléptették és a legutóbbi években rábízta a bank vezetését. Gál Ottó, aki nőtelen volt, vegyes ember hírében állott és Noviszadon is volt egy háza.

Az igazgató az évek folyamán megszerezte a bank részvény többségét, a pénzügyet az ő vezetése alatt fejlődött, kitűnően prosperált és az utóbbi időben a megnövekedett betétösszegek következtében a környék számottevő gazdasági tényezője lett. Gál András öngyilkosságát a körülményekből nehezen lehet anyagi motívumokkal indokolni. A bankigazgató öngyilkosságát.

egy csurugi malom válságba jutott pénzügyi helyzetével hozzák összefüggésbe.

Ditrich Dániel csurugi malomtulajdonos, aki a bank igazgatójának elnöke volt és ennek folytán a banknál nagy hitelt élvezett, az utóbbi időben anyagi zavarokkal küzdött. A malom pénzügyi helyzete megrendült és Ditrich megkezdte az egyezkedési tárgyalásokat. A malomnak egymilliókétszáz ezer dinár passzívával szemben háromszázötvenezer dinár aktívája volt és huszonöt százalékos egyességet ajánlott fel hitelezőinek.

Ditrich Dániel a csurugi kerületi takarékpénztárnál négyszázötvenezer dinár kölcsönt vett fel.

Ebből százezer dinárt prima zsrókkal garantált a banknak, a fennmaradó háromszázötvenezer dinár ügyében pedig közvetlenül a malom és a takarékpénztár között folytak a tárgyalások. A malom többi hitelezőivel Schiel Ottó noviszadi egyeztető folytatta az egyezkedési tárgyalásokat, amelyek azonban nem vezettek eredményre. Egyesek az ebből az ügyből kifolyólag előálló helyzetet indokolják Gál András elkeseredését.

A súlyosan sebesült bankigazgatót a noviszadi kórházban azonnal megoperálták, de életbenmaradásában nem bíznak. Gál András szerdán késő estig még nem nyerte vissza eszméletét. A társadalmi életben előkelő szerepet játszó bankigazgató öngyilkossága Csurugon óriási feltűnést keltett.

A Napló noviszadi szerkesztősége érdeklődött a csurugi kerületi takarékpénztárnál az öngyilkossági kísérlet feltehető okairól s a pénzügyet a következő felvilágosítást adta:

A noviszadi ügyvédkamara audienciára jelentkezett Ófelségénél a felebbviteli bíróság áthelyezése ügyében

A felebbviteli bíróság elhelyezésével egyidejűleg az ügyvédi kamara is Szomborba kerülne

Noviszadról jelentik: A noviszadi felebbviteli bíróság áthelyezésének híre általános szenzációt keltett és különösen ügyvédi körökben igen sokat foglalkoznak ezzel az ügyvel. A noviszadi küldöttség visszatérése után, amely — mint ismeretes — dr. Szrskics Milán igazságügyminiszternél kérte a felebbviteli bíróság Noviszadon való meghagyását, az ügyvédi kamara kezdeti akciót és a kamara választmánya kedden este ülést tartott, amelyen kizárólag az áthelyezés ügyével foglalkoztak. Az ügyvédi kamara választmányi ülésén, amelyen dr. Adamovics Szevén elnököt, elhatározták, hogy a bánáti ügyvédi kar akcióját figyelembe véve, minden lehetőséget fel fognak használni a felebbviteli bíróság visszahelyezése érdekében. A választmány elhatározta, hogy kihallgatáson jelenik meg Ófelsége Alekszandar királynál és tájékoztatói fogják a váratlanul felmerült problémáról, egyben legmagasabb pártfogását fogják kérni, hogy a felebbviteli bíróság továbbra is Noviszadon maradjon. A határozat értelmében az ügyvédi kamara nevében dr. Adamovics Szevén elnök a következő táviratot intézte Ófelsége Alekszandar királynak:

Ófelsége I. Alekszandar királynak

Beograd.

A noviszadi felebbviteli bíróság áthelyezésének ügyében alátámasztó hódolatot arra kérjük Fejsége, hogy a Dunabánság ügyvédi kamarájának lüldöttségét kihallgatáson fogadni és véleményüket meghallgatni kegyeskedjék.

Az ügyvédi kamara a táviraton kívül egy terjedelmes memorandumot szerkesztett, amelyben kifejtette mindazokat az okokat, amelyek a Dunabánság ügyvédi karát arra készítették, hogy az áthelyezés ellen mozgalmat indítsanak. A memorandum átadásával a kamara választmánya dr. Adamovics Szevén elnököt, dr. Szekulics Milán alelnököt és dr. Majninszki Koszta titkárt bízta meg. Az emlékiratot még az elmul't este megszerkesztették és szerdán délelőtt nyújtották be a háni hivatalban. Dunjics Radoszláv bán, távollétében Nikolic Milán segédbán fogadta a küldöttséget.

Az emlékiratban az ügyvédi kamara kifejti, hogy az igazságszolgáltatásnak és a közigazgatásnak egyaránt érdekében áll, hogy az igazságszolgáltatás egyik legfontosabb fóruma ugyanabban a városban legyen, ahol a közigazgatás központi hivatalai székelnek.

A memorandum további részében többek között a következőket tartalmazza:

— A felebbviteli bíróság a fórum, amely a területén levő kerületi törvényszékek fölött fennhatósággal rendelkezik és amely az igazságszolgáltatás tulajdonképeni központja. A felebbviteli bíróság előtt csaknem kivétel nélkül ugyanazok a perek folynak le, többnyire ugyanazokkal a tanúkkal és felekkel, mint az elsőfoku bíróságnál. A felebbviteli bírósághoz naponta tömegesen érkeznek tanúk, vádlottak, felperesek, alperesek és a vidéki ügyvédi karból is naponta többen látogatnak el a felebbviteli bírósághoz. Eltekintve a nagy idegenforgalomtól, amit az ilyen bírói fórum jelent, maguknak a feleknek, ügyvédeknek és tanúknak is érdeke, hogy a felebbviteli bíróság Noviszadon székeljen, mert csak így oldható meg az, hogy a minden oldalról érkező érdekeltet könnyen eljuthassanak az egyik legfontosabb igazságszolgáltatási fórum elé. Abban az esetben, ha a felebbviteli bíróságot Szomborba helyezik át, különösen a bánáti és szeremégi feleknek volna megnehezítve a bíróságok előtt való megjelenés. A közlekedési viszonyok olyanok, hogy az ügyvédeknek és a feleknek Bánáthól legalább egy napig tartana, amíg Szomborba érnek és így az oda- és visszautazással, valamint az ottartózkodással együtt összesen három napot venne igénybe egyetlen tárgyalás. Ezáltal természetesen a költségek is jelentékenyen megnövekednek, de az idővesztés egyben károsodást is jelentene és aligha akadna ügyvéd a Bánáthban, aki vállalkozna a háromnapos utazásra azért, hogy valamelyik felét a felebbviteli bíróság előtt képviselje.

— Az idegenforgalom, amit a felebbviteli bíróság ügyköre von maga után, szintén igen jelentékeny tényező, amit annál kevésbé szabad figyelmen kívül hagyni, miután a kormány részéről a Dunabánság székhelyének Noviszadra való helyezésével az a szándék nyilvánult meg, hogy Noviszadból komoly és jelentős központot fejlesszenek. A közigazgatásnak is érdekében áll, hogy a felebbviteli bíróság ügyfelei ugyanabba a városba járjanak el, ahol a háni székhely van, mert a vidéki ügyvédek egyúttal közigazgatási ügyekben felmerült teendőiket is elláthatják. A háni székhelynek föltétlenül szüksége van az idegenforgalom fenntartására és ez nem csupán lokálpatriotizmus, hanem közérdek.

A noviszadi felebbviteli bíróság elhelyezésének ügye egyébként — mint Beogradból jelentik — a beogradi jogászörököt is a legteljesebb mértékben fog-

lalkoztatja. Azokkal a kombinációkkal szemben, hogy az Apelacioni Sud áthelyezéséről már végleges intézkedés történt, illetékes helyen megállapítják, hogy még ebben a kérdésben végleges döntés nincs. A felebbviteli bíróság székhelyét különben is csak törvény változtathatja meg, amint hogy törvény is állapítja meg.

Amennyiben a felebbviteli bíróságot elvinnék Noviszadról Szomborba, akkor ugyanide kerül az ügyvédi kamara is.

Becskeréki jelentés szerint a városi tanács szerdán délelőtt Sztetanovics Nikola polgármester elnökelete alatt rendkívüli ülést tartott, amelyen a noviszadi felebbviteli bíróság Becskerekre való áthelyezésének kérdésével foglalkoztak. Elhatározta a tanács, hogy táviratot intéz Zsivkovic Petár miniszterelnök-belügyminiszterhez, valamint Szrskics Milán igazságügyminiszterhez és kéri fogja, hogy tegyék lehetővé a fe-

lebbviteli bíróság Becskerekre való áthelyezését.

Dr. Sztetanovics Nikola polgármester egyébként felhívta a bánáti városok polgármestereit, hogy csatlakozzanak az akcióhoz, mert nemcsak Becskerek, hanem egész Bánát érdeke, hogy Becskerekre kerüljön a felebbviteli bíróság. A bánáti városok polgármesterei hajlandóknak is mutatkoztak arra, hogy Becskerek ilyenirányú törekvéseit támogassák.

A Napló munkatársa beszélgetett ebben az ügyben dr. Jaksics Zsarkó ügyvéddel, a becskeréki ügyvédszövetség elnökével, aki az áthelyezés ügyéről többek között a következőket mondotta:

— A becskeréki ügyvédszövetség magához ragadta az akció vezetését, de ezt semmiesetre sem szabad félremagyarázni. Senki se gondolja, hogy az ügyvédek kár érdekelt akarjuk képviselni. Az egész Vajdaság érdeke, hogy a felebbviteli bíróság inkább Becskereken, mint Szomborban legyen. Becskerek minden tekintetben határozottan előnyben van Szombor felett, már azért is, mert a volt megyeháza tágas épülete kiválóan alkalmas a felebbviteli bíróság számára. Ezenkívül Becskerek vasuti és autóbussz gőcpont és földrajzi helyzete is előnyös. Biztosan tudom, hogy Becskerek város kész minden áldozatot meghozni annak érdekében, hogy a felebbviteli bíróság áthelyezését kívánja. Az objektív igazság kedvéért kijelenthetem — fejezte be a nyilatkozatát dr. Jaksics — hogy ha már Becskerekre nem lehet áthelyezni a felebbviteli bíróságot, akkor nekünk is az a véleményünk, hogy inkább továbbra is hagyják meg Noviszadon ezt a fontos intézményt.

A szuboticali rendőrség letartóztatta a félmillió dináros sikkasztással vádolt és megszökött budiszavai gabonaügynököt

Prodanovics Mladen rendőrkapitány a beogradi rádióleadóállomás által közölt személyleírás alapján szerdán reggel az uccán felismerte Szkotovics Alekszandart, akit a vasuti étteremben később elfogtak a detektívek — A gabonaügynök tagadja a sikkasztást és a hiányzó összegre vonatkozólag azt állítja, hogy ellopták tőle

Szenzációs letartóztatást eszközölt szerdán délelőtt a szuboticali rendőrség. Prodanovics Mladen rendőrkapitány érdekes körülmények között

elfogta Szkotovics Alekszandar budiszavai gabonaügynököt, akit 400.000 dinár elsikkasztásával gyanúsítanak.

A Napló keddi reggeli számában részletesen megírtuk, hogy Budiszaváról nyomtalanul eltűnt Szkotovics Alekszandar ismert gabonaügynök, akiről eltűnése után üzletfelei megállapították, hogy közel félmillió dinárt vitt magával. Szkotovics már évek óta foglalkozik gabonakereskedéssel és a környéken előnyösen ismert neve volt. Nagy gabonakereskedő cégekkel és magánosokkal állt összeköttetésben és élvezte megbízóinak feltétlen bizalmát. Annál nagyobb feltűnést keltett a napokban, amikor Budiszaván híre terjedt, hogy

Szkotovics elszámolás nélkül eltűnt és a kár, amely ilyen módon Szkotovics megbízóit érte, 207.000 dinár.

A károsultak azonnal jelentést tettek a rendőrségen, amely megindította a nyomozást. Ennek során megállapították, hogy Szkotovics Budiszaváról Noviszadra utazott, ahol felkereste ottani üzletfeleit és a már régebben leszállított árúért 130.000 dinárt vett fel tőlük. Szkotovics szombaton elutazott Noviszadról és azóta semmi hír sem érkezett róla. A rendőrség feltevése szerint a gabonaügynök megbízói pénzével Magyarország felé szökött.

Hétfőn Faith Boldizsár noviszadi malomtulajdonos és Stammerl Ernő noviszadi gabonaügynök szuboticali keltetésű levelet kaptak, Szkotovicsról, aki a levelekben bejelentette, hogy

137.000 dinárt elloptak tőle és ezért nem mer hazamenni Budiszavára, hanem öngyilkos lesz.

Faith és Stammerl a leveleket eljuttatták a rendőrségre, amely megállapította, hogy az öngyilkosság nem történt meg. Ezzel egyidejűleg minden intézkedést megtettek a sikkasztással gyanúsított gabonaügynök közrekerítésére.

Szerdán a kora délelőtti órákban Szkotovics Alekszandar már a szuboticali rendőrség foglya volt.

A gabonaügynök elfogatása rendkívül érdekes módon történt.

Prodanovics Mladen rendőrkapitány kedden délelben a beogradi rádióleadóállomás híreit hallgatta és a beogradi rádió leadta a Szkotovics szökéséről szóló hírt is. A rádió állomás közölte, hogy

Szkotovics Alekszandar budiszavai gabonaügynök közel félmillió dinár elsikkasztása után Magyarországra leé szökött. A sikkasztással gyanúsított ember sötétzöld kabátot, szürke kockás nadrágot és asztrakón sapkát visel.

Prodanovics rendőrkapitány megjegyezte magának a személyleírás részleteit, de nem is gondolt arra, hogy a rádióleadó pontos közlésének rövid idő múlva hasznát veszi. Még arra is emlékezett, hogy Szkotovicsnak két szeme van és középtermetű. Szerdán reggel Proda-

novics rendőrkapitány Cseszka uccai lakásáról a városháza felé tartott, amikor a posta közelében majdnem összeütközött egy emberrel. Miközben kölcsönösen bocsánatot kértek, Prodanovics rendőrkapitány szemügyre vette az illetőt, pillantása végigfutott a férfi arcán, mindez egy másodpercig tartott és Prodanovics kapitány folytatta utját hivatala felé. Utközben ösztönyszerűleg rágondolt arra az emberre, akivel majdnem összeütközött és

ebben a pillanathban teljes biztonsággal emlékezett arra, hogy az illető feltűnő zöld kabátot és kockás, szürke nadrágot viselt, fején pedig ruházatától elütő szürmesapka volt.

A rendőrkapitány visszafordult és noha nem gondolt komolyan arra, hogy a véletlen valóban a keresett gabonaügynököt sodorta eléje, keresni kezdte azt az embert, akinek a képe teljesen berögződött agyába. Az illető

nyugodt léptekkel a posta irányából szintén a városháza felé haladt, néha megállt egy-egy kirakatnál és a rendőrkapitány megállapította, hogy a beogradi rádió leírásának a ruházatra vonatkozó része teljesen egyezik ennek az embernek a ruházatával.

Még ekkor sem hitte, hogy valóban Szkotovics vetődött utjába és magában mosolyogva a feltűnő hasonlóságon, felment hivatalába. Prodanovics rendőrkapitány szokása szerint átnézte a reggeli lapokat és a Napló hetedik oldalán azonnal szemébe ötlött a Szkotovicsról írt cikk alcíme.

»A sikkasztó Szuboticalról levelet írt noviszadi ismerőseinek, akikkel közli, hogy öngyilkosságot fog elkövetni, a nyomozás során azonban megállapították, hogy Magyarországra szökött.«

Ez a híradás, amely mintegy megerősíteni látszott, hogy Szkotovics valóban Szuboticalán járt, azonnal határozott gyanút ébresztett Prodanovics rendőrkapitányban és biztos volt abban, hogy néhány perccel előbb valóban Szkotovicsnal találkozott az uccán.

A rendőrkapitány nem soká habozott, két detektívet vett maga mellé és a gyanúsított keresésére indult. Végigjárták a Strossmajerova uccát és a városháza környékét, de a keresett embert nem találták. Prodanovics Mladen rendőrkapitány, aki tapasztalatból tudta, hogy a rendőrileg keresett egyének nem mernek lákást kivenni és szabad idejüket inkább a formalmes állomásokon töltik, ahol feltűnés nélkül elrejtőzhetnek a rendőrség emberei elől, kiadta a parancsot a detektíveknek, hogy menjenek ki az állomásra, ahova pár perc múlva a rendőrkapitány is megérkezett. A detektívek a folyosókat nézték át, a rendőrkapitány pedig a második osztályú étterembe nézett be.

Az egyik asztalnál háttal a rendőrkapitánynak ott ült a keresett férfi, mellette a széken hevert asztrakón sapkája.

A rendőrtiszt visszavonult és utasította a detektíveket, hogy igazoltassák le az illetőt és feltűnés nélkül vigyék

a rendőrségre. A detektívek odaléptek az asztalhoz és halkán, hogy körülötte levők nem is sejtették, miről van szó, felszólították a gyanúsítottat, hogy kövesse őket.

A megszólított ember a meglepődés legesekeleyebb jele nélkül

felkelt helyéről, vette a sapkáját és szó nélkül követte a titkosrendőröket.

Prodapovics Mladen rendőrkapitány azonnal kihallgatta a gyanúsítottat, aki megnevezte magát és közölte, hogy Szkotovics Alekszandarnak hívják, ő az, akit sikkasztásért felejtettek.

A rendőrkapitány további kérdéseire Szkotovics kijelentette, hogy

nem sikkasztott, a hiányzó 365.000 dinárral el tud számolni, ez a pénz bonokban és gabonában Budiszaván és Noviszadon van.

A hiányzó összeg mindössze 135.000 dinár. Ezt az összeget Noviszadon vette fel két részletben. Hetvenezer dinárt üzleti feleltől inkasszált a leszállított gabonáért, hatvanöt ezer dinárt pedig egy ljubljani bank átutalásából vett fel. A nagy bankjegycsomagot a zsebébe tette és visszatért Budiszavára és észbe sem volt megszökni. Budiszaván bement egyik trafikba és szivart vásárolt. Innen egy gyógyszerárba ment és

amikor itt fizetni akart, megdöbbenéssel állapította meg, hogy a 135.000 dinár eltűnt a zsebéből.

Ezt az összeget, mint Szkotovics mondta, vagy elvesztette, vagy kilopták a zsebéből. Nagyon megijedt és a letartóztatástól való félelmében megszökött Budiszaváról. Szuboticára jött, ahonnan levelet írt Noviszadra és bejelentette, hogy öngyilkos lesz, mert a tőle ellopott vagy elvesztett pénz nem tudja pótolni. Később azonban meggondolta a dolgot és elhatározta, hogy jelentkezik a noviszadi ügyészségen. Szerdán délelőtt kiment a szuboticiai állomásra azzal a tervvel, hogy a délután két órakor induló vonattal Noviszadra utazik és jelentkezik az ügyészségen. Ezt a tervet azonban nem vévelte keresztül, mert közben a detektívek előállították a rendőrségen. Szkotovicsnál megmozgása alkalmával ezer dinárt és üzleti okmányokat találtak.

A szuboticiai rendőrség Szkotovicsot letartóztatta és erről értesítette a budiszavai és noviszadi rendőrségeket. Az ügyben Cankovics Miodrag rendőrkapitány, a büntetői osztály vezetője folytatja tovább a nyomozást és Szkotovicsot valószínűleg még a csütörtöki nap folyamán átadják a budiszavai rendőrségnek.

Nem hosszabbítják meg a forgalmi és kereseti adóvallomások benyújtásának határidejét

Akik nem nyújtották be február 5-ikéig az adóveket, elvesztették felebbezési jogukat

Noviszadról jelentik: A noviszadi pénzügyigazgatóság — mint ismeretes — felszólítást bocsátott ki, amelyben figyelmeztette az érdekelt adófizetőket, hogy kereseti és forgalmi-adó vallomási íveket legkésőbb február 5-ikéig nyújtják be az illetékes adóhivataloknál. A kitűzött határidő szerdán járt le. Abban az esetben, ha a benyújtásokat tömegesen elmulasztották, a pénzügyigazgatóság rendszerint meg szokta hosszabbítani a terminust. Erre vonatkozólag a noviszadi pénzügyigazgatóságtól a következő felvilágosítást kaptuk:

— Szerdán járt le a kereseti és forgalmi adóvallomások benyújtási határideje. Megállapították, hogy az érdekelt legnagyobb része eleget tett kötelezettségének és csak igen kevesen vannak, akik a benyújtást elmulasztották. A benyújtási határidő meghosszabbítására ezért semmi szükség sincs. Azokkal szemben, akik kötelezettségüknek nem tettek eleget és az adóvallomási íveket nem nyújtották be, igen szigorúan fogunk eljárni, mert a pénzügyi törvénynek erre vonatkozólag nagyon határozott utasításai vannak. A törvény 137. paragrafusa értelmében mindazokat, akik a benyújtást elmulasztották, személy szerint fel kell szólítani és tizenöt napos határidőt kapnak adóvallomásaik benyújtására. Erre a tizenöt napos haladékra a késedelmeskedők három százalék büntetést fizetnek, amit a

tizenöt napon belül benyújtott vallomás alapján kivett adó után számítnak. Aki a felszólítás ellenére tizenöt napon belül sem nyújtja be kereseti és forgalmi-adó vallomását, az a megállapított adó tíz százalékára lesz megbüntetve. A forgalmi adóvallomási ívek késedelmes benyújtása még súlyosabb következményekkel jár. Aki a kitűzött határidőig forgalmi-adóvallomási ívet nem nyújtotta be megállapítás végett, az elveszíti azt a jogát, hogy a megállapítás ellen felebbezhessen.

A noviszadi pénzügyigazgatóság mellett működő felszólamlási bizottság, amely a pénzügyigazgatóság egész területéről beérkező adóreklamációkat másodfokon tárgyalja, hosszabb szünet után ismét megkezdte működését. A felszólamlási bizottság február 5-ikén kezdte meg a Szremszki-Karloveci városból beérkező felszólamlások tárgyalását, ami előreláthatóan három-négy napig fog tartani. Szremszki-Karloveci után Sztajapazova kerül sorra. Február 20-ikán a felszólamlási bizottság megkezdte a hácskai adóügyi járáások reklamációjának felülvizsgálását és ez alkalommal elsőnek Tiel és a titeli járás kerül sorra. A további tárgyalások sorrendje egyelőre még nincs megállapítva. A felszólamlási bizottság naponta mindössze ötven headványt vizsgál felül és minden jogos reklamációt figyelembe vesz.

Meghosszabbították a katonai jelentkezések határidejét

A Szuboticán tartózkodó vidékieknek is jelentkezni kell a katonai ügyosztálynál

A szuboticiai városi katonai ügyosztály szerdán a következő hivatalos közleményt adta ki: Február hatodikán lejár az a határidő, amelyet a városi katonai ügyosztály az 1880. és 1909. évek között született szuboticiai illetőségű és szuboticiai születésű egyének jelentkezésére kitűzött. Megállapították, hogy még igen sokan vannak, akik nem tettek eleget a felszólításnak, ezért a katonai ügyosztály felhívja mindazokat a katonaköteleseket, akik 1880 és 1909 között születtek és szuboticiai illetőségűek vagy születésűek, hogy legkésőbb február 7-ikén, 8-ikán és 10-ikén délelőtt 8—12-ig és délután 3-tól 6 óráig jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál.

Egyben felhívja az ügyosztály mindazokat a katonaköteleseket, akik 1880 és 1909 között születtek, más községben bírnak illetőséggel, de állandóan Szuboticán tartózkodnak és itt vannak állásban, hogy február tizenegyedikén, tizenkettedikén és tizenharmadikán a hivatalos órák alatt jelentkezzenek a katonai ügyosztálynál. Minden katonaköteles lehetőleg vigye magával katonai okmányait is.

Puska szigony ellen

A bíróság felmentette a palicsi halórt, aki rálőtt egy halcsempészre

A szuboticiai törvényszéken szerdán tárgyalta dr. Vasziljevics Ljuba tanácselnök büntető tanácsa a szándékos emberölés kísérletével vádolt Varga Menyhért palicsi halászati örökösét. A vád szerint Varga a múlt év augusztus elején délután két és három óra között vadászpuskával rálőtt Bukvics Vécó szuboticiai lakosra, akit a baloldalán, karján és kezén söréttel megsebesített. Az okozott sérülés tizennyolc-husz nap között gyógyult be.

A tárgyaláson a vádat Makszimovics Szyetiszláv, az ügyészség vezetője képviselte, aki a tárgyalás megnyitása után előterjesztette a vádat. Ezután Varga Menyhért az elnök kérdéseire előadta, hogy a kérdéses napon a palicsi Halászati Társaság csónakján a déli órákban örjáraton volt és nála volt a vadászfegyver is. Amint a csónak a nádashoz ért, észrevette, hogy a nádashól egy ember kémlelve nézi a környéket. Azonnal tisztában volt vele, hogy halcsempészről van szó, sőt felismerni vélte benne Bukvics Vécót, akit mint halcsempészt ismert. A nádas mellett látott egy szándékos, amely nyilvánvalóan a strand csónakjai közül való volt. Kiszállt a saját csónakjából és lesbe állt. Körülbelül két órán keresztül állt ott, amikor a nádas egy másik részén látta kijönni Bukvicsot. Rákiáltott: »Állj! Ki vagy?« Az illető megfordult és miután öt megállta, visszafutott a nádashoz, ahol elbújt. Miután most már biztos volt abban, hogy halcsempésznek jött a nyomára, kötelességszerűen utána ment a nádashoz, hogy igazoltassa. A mocsaras részen szembekerültek egymással és itt Bukvics, ainek szigony volt a kezében, támadóan jött feléje. Ő lekapta a válláról a vadászfegyvert, amelyet szolgálat közben mindig magával hordott és rákiáltott: »Állj! Fel a kezekell!« Ehelyett a halcsempész a szigonyal egyenesen feléje jött, mire ő előbb riasztó lövést tett a levegőbe, majd amikor látta, hogy ez nem tartotta vissza a támadót, újból lőtt, most már a cempészre, akit a sörétek eltaláltak. Az illető nem esett el, hanem kijött a nádashól és elfutott. Ő megtalálta egy zsákot, amelyben tizenhat kiló szigonyal fogott hal volt. Az esetről azonban jelentést tett a halászati társaságnak, ahoza beszolgáltatva a zsák halat. A halászati társaság aztán a rendőrségen tett feljelentést. Végül kijelentette a vádlót, hogy ő önvédelemből használta a fegyvert és ha nem lőtt volna a cempészre, az őt a kezében levő szigonyal biztosan leütötte volna.

Ezután a bíróság a sértett Bukvics Vécót hallgatta ki, aki úgy adta elő az esetet, hogy ő a kérdéses napon a nádashban volt és ott talált egy zsákot öt kiló halal. Tárta a cempészt, valamint azt is, hogy ő az őt szigonyal megtámadta volna.

Az elnök a iratokból megállapította, hogy a sértett már büntetve volt kukoricapésért. A tanak után dr. Rukavina Joszip törvényszéki orvos terjesztette elő szakvéleményét Bukvics sérüléséről. A sörétek, körülbelül tizennyolc szem, henn vannak most is a sértett testében és pedig oldalában és a karjában. A sérülés folytán balkezét csak nehezen tudja munkára használni. Ezzel véget ért a bizonyítás és a bíróság a perbeszéd meghallgatása után kihirdette az ítéletet, amely szerint a vádlottat felmentette, mert önvédelemből használta a fegyvert. A bizonyítási eljárás során megállapítást nyert, hogy a vádlott hivatalos ellenőrzési szolgálata közben bukkant rá a sértettre, akit halcsempészen tetten ért.

A vád képviselője felebbezését jelentett be.

Küszöbön a munkásvédelmi törvény módosítása

A munkáskamarák a nyilvánosság előtt akarnak vitakozni a munkaadók érdekképviseleteivel a revízióról

Noviszadról jelentik: A munkásvédelmi törvény közeli revíziójával kapcsolatban — mint ismeretes — mozgalom indult egy a munkaadók, mint az alkalmazottak érdekeit védő munkáskamarák részéről annak érdekében, hogy a revízió kérdését mielőbb tisztázzák. A munkaadók nemrégiben összegezték kívánságaikat és ezeket memorandum formájában illetékes helyre juttatták. A munkáskamarák is több értekezleten vitatták meg a revízió ügyét, a kérdés végleges rendezésére azonban a munkáskamarák részéről még nem került a sor, mert elsősorban is nagyszabású ankét egybehívását várják, amelyen a munkaadók és munkások érdekeinek összegegyeztetése után állapítanak meg a módosításokat. Ebben az ügyben a noviszadi munkáskamara részéről a következő hivatalos nyilatkozatot kaptuk:

— A munkaadótestületek által kidolgozott és a törvényhozó bizottsághoz eljuttatott javaslatokat sajnos csak a lapok rövid közleményeiből ismerjük. A munkáskamarák központi titkársága ezért mozgalmat indított, hogy a javaslatokat teljes terjedelmükben hozzák nyilvánosságra, mert csak akkor tudnánk megállapítani azoknak értékét. Az eddigi sajtóközleményekből nem derül ki például az, hogy a munkaadók kérték-e az állami munkafelügyelőség törvényes megszűntetését. Nem tudjuk, hogy engedélyezték-e a könyvek áttekintését, ha azok a munkásokra vonatkoznak, hozzájárultak-e ahhoz, hogy a munkafelügyelőség szükség szerint elrendelhesse a műhelyek átalakítását, ha ezt az egészségügyi viszonyok megkövetelik. Végül az sem tűnik ki, hogy a munkaadók

milyen mértékben kívánták a munkafelügyelőség hatáskörének korlátozását. Szükséges volna megismerünk a munkaadói javaslatoknak azokat a részleteit is, amelyek a munkásbiztosításra vonatkoznak. A munkásbiztosításban ugyanis a legsürgősebben bevezetendő módosítás a szerencsétlenség, vagy öregség által munkaképtelenné vált munkások helyzetének biztosítása. Amennyire az eddigi közleményekből megállapíthatjuk, a munkaadók azt kívánják, hogy a szerencsétlenség elleni biztosításoknál a teher felét a munkások viseljék, a betegszolgálat biztosításoknál pedig azt kérik, hogy a költségek egyharmadát az állam fedezze. Ezek olyan kívánságok, amelyek a munkásbiztosítás intézményét anyagilag teljesen tönkretennék. A jelentésekből nem tűnik ki az sem, amit különben más oldalról nyert értesítéseink alapján tudunk meg, hogy a betegek segélyét a munkaadók akarják szállítani és a szerencsétlenség esetén nyugtandó éviáradékot olyan mértékben kívánják korlátozni, hogy a munkások még akkor sem kapnának éviáradékot, ha egyik kezüket elveszítenék. A munkaadók testületé egyuttal a munkaidő kérdésének rendezését is sürgeti.

— A munkáskamarák központi titkársága éppen ezért nyilvános uton, az újságközleményeken keresztül juttatja el a munkaadók testületéhez azt a kérését, hogy javaslatukat teljes mértékben hozzák nyilvánosságra és lehetőleg beható és részletes megokolást is adjanak, hogy az esetleges viták a nyilvánosság előtt a mindkét részbeli érdekeltek bevonásával folyhassanak le.

Pénzhamisítás gyanúja miatt letartóztattak egy vagyonos szontai gazdálkodót

Beogradba szállították a gyanusítottat

Apatinból jelentik: Szerdán nagy feltűnést keltő letartóztatás történt Bogojevón. A bogojevói csendőrség a beogradi Uprava Grada megkeresésére előállította és letartóztatásba helyezte Ams Marlin vagyonos szontai földbírtokost. Ams ellen súlyos nyomok merültek fel arra nézve, hogy része van az emlékezetes ljubljani pénzhamisításban, amelynek során egy szervezett bűnszövetkezet hamisított ezerdinárosokat készített és akart forgalomba hozni.

Ams Martint az Uprava Grada rendelkezéseire még a szerdai nap folyamán Beogradba szállították.

Rendezik a háborúelőtti szerb államadósságokat

A párisi tőzsdén megszilárdult a kötvények árfolyama

Beogradból jelentik: A közeli napokban Párisban konferencia kezdődik meg a háború előtti szerb államadósságok rendezéséről. Ez a kérdés már évek óta húzódik s a különböző kormányoknak nem sikerült megegyezést létrehozni, mert a francia kötvénytulajdonosok a kötvények teljes névértékének arányban való visszafizetését kívánták. Az adósságok rendezéséről folytatott előzetes tárgyalások alapján most remény van a megegyezésre. Hir szerint a kormánynak sikerült elérnie, hogy a kötvényeket nem egyszerre, hanem huszonöt év alatt fizessék ki. A visszafizetés kulcsa az, hogy az első évben visszavásárlandó kötvények névértékének ötven százalékát fizetik vissza arányban. A visszafizetési százalék évenként két százalékkal emelkedik, úgyhogy a huszonötödik évben visszavásárlásra kerülő kötvényekért teljes száz százalékot kapnak arányban a kötvénytulajdonosok.

A megegyezés lehetőségének hírére a párisi tőzsdén a szerb állami adóssági kötvények árfolyama lényegesen emelkedett.

TŐZSDE

Zürich, febr. 5. (Zárlat.) Beograd 9.12 háromnegyed. Páris 20.31 és fél, London 25.19, Newyork 518.25 háromnegyed, Brüsszel 72.17 és fél, Milánó 27.12 és fél. Madrid 68.75, Amszterdam 207.95, Berlin 123.65, Bécs 72.95, Szófia 374.80, Prága 15.33, Varsó 58.07 és fél, Budapest 90.60, Bukarest 308 egynyelcad.

Beograd, febr. 5. (Zárlat.) Páris 223.74—221.74. London 276.51—275.71, Newyork 56.765—56.565, Zürich 1097.40—1094.40, Milánó 298.26—296.26, Berlin 135.725—135.425, Bécs 800.96—797.96, Prága 168.47—167.65, Budapest 9.94.38—9.91.38.

Szombori terménytőzsde, febr. 5. Buza 207.50—312.50 dinár, rozs 140—150 dinár, zab 137.50—142.50 dinár, árpa 120—125 dinár, tavaszi 135—140 dinár, bab 340—360 dinár, vágatott 360—370 dinár, tarka 230—250 dinár, tengeri 100—105 dinár, száritott 115—120 dinár, korpa 90—95 dinár, liszt 0-ás 345—355 dinár, kettős 315—325 dinár, ötös 260—270 dinár, hatos 190—200 dinár, hetes 150—160 dinár, nyolcas 105—115 dinár.

Budapesti sertés- és vágómarhavásár, febr. 5. Felhajtás 2000 darab sertés. Irányzat: kellemes. Árak: zsirsertés Ia urasági nehéz páronként 300 kilós 163—165, kivételesen 160, szedett közép zsirsertés 220—260 kilós 156—162, kivételesen 164, zsir nagyban 170—180, szalonna 3 darabos táblás sózott 150, négydarabos 140 fillér kilogrammonként.

Budapesti gabonátőzsde, febr. 5. (Zárlat.) Készárupiac, irányzat: jóltartott. Buza 77 kilós tiszavidéki 24.45—24.75, felsőtiszai 23.70—23.95, felharmegyei 23.20—23.45, pestvidéki 23.30—23.55. Buza 78 kilós tiszavidéki 24.75—24.95, felsőtiszai 23.90—24.15, felharmegyei 23.45—23.65, pestvidéki 23.55—23.75. Buza 79 kilós tiszavidéki 25.05—25.30, felsőtiszai 24.15—24.40, felharmegyei 23.75—23.90, pestvidéki 23.80—24. Buza 80 kilós tiszavidéki 25.25—25.45, felsőtiszai 24.25—24.50, felharmegyei 23.80—24.05, pestvidéki 23.90—24.15. Rozs pestvidéki 12.60—12.75, másszarmazásu 12.60—12.75.

Chicagói terménytőzsde, febr. 5. Középfolyamok (zárójelben az előző napi zárlat): Buza március (115) 115 hétnyelcad, május (119.75) 120 ötnyelcad, július (121.50) 122 egynyelcad. Tengeri március (88.375) 88, május (92) 91.5, július (93.75) 93 háromnyelcad.

Winnipeg terménytőzsde febr. 5. Középfolyamok: Buza május (126.875) 127 hétnyelcad, július (128.25) 129 háromnyelcad, október (126.75) 127.50.

Liverpooli terménytőzsde, febr. 5. (Zárlat.) Buza március (sh. 8.4 háromnegyed d.) 8.5 egynegyed d., május (sh. 8.9) sh. 8.9 háromnegyed d., július (sh. 8.10 háromnegyed d.) sh. 8.11 háromnegyed d.

HIREK

Bálak és mulatságok

Február 6. A vrsaci német Iparegyetel bálja a Gluckmann-szálló nagytermében.

Február 8. A temerini tornaklub álarcosbálja a mozi-teremben.

A Szombori T. K. Pierette bálja a Polgári Kaszinóban.

A szuboticei Radnicski Sportklub zártkörű táncmulatsága a Bunyevacska Matica termében.

A sztaribecseji Tesla kerékpáros sportklub »Miss Tesla 1930« választással egybekötött nagy sportbálja a Börcsök-féle étterem helyiségeiben.

A novivrbászi kereskedők bálja a Greifenstein-hotelben.

A bajmoki Tenniszklub műsoros estje a mozi termében.

A vrsaci kereskedelmi alkalmazottak álarcosbálja.

A petrováci Szlovácski S. K. álarcosbálja a nagyvendéglőben.

A molji Kereskedelmi Egyesület bálja a Central termében.

A topolai »Mirjam« jótékony nőegylet műsoros estjével egybekötött táncmulatsága. Az Önálló Iparosok Betegsegélyző Egyesületének táncgal egybekötött társasvacsorája a Bárányban.

A bajmoki tenniszklub bálja, amelyen Bálint József fűtőművész is fellép.

Február 9. A szuboticei cserkészegyesület táncmulatsága a Bunyevacska Matica helyiségében.

A vrsaci Önkéntes Tűzoltóegyesület bálja.

A szombori szerb földművesek dalegyletének mulatsága a Szokolszki Domban.

A sztarakanizsai kereskedők és gyáriparosok egyesületének táncmulatsága a Gazdakörben.

A sztaramoravicai gazdakör zártkörű táncmulatsága.

Február 14. A szuboticei ügyvédjelöltek bálja a Bárányban.

Február 15. A szuboticei »Ferrum« bálja a Bárányban.

A Munka gazdabálja a Nép körben.

A noviszadi evangélikus nőegylet estélye az Olimpiaiában.

A novibecseji zsidó ifjuság műsoros táncestélye a Vojvodina-szálló összes termében.

A mahidjosi kaszinó műsoros esttel egybekötött táncmulatsága a Zöldkert-vendéglőben.

Az adai tenniszklub álarcos jelmezbálja az Avala kávéház összes termében.

A noviszadi leánygimnázium műsorral egybekötött táncmulatsága.

Február 16. A kulai önkéntes tűzoltóegylet táncmulatsága.

A szuboticei Bunyevacska Prosvetna Matica műkedvelő gárdájának műsoros esttel egybekötött táncmulatsága a Matica helyiségében.

A szuboticei Szerb Nőegylet teadélutánja a Bárányban.

Február 22. A sztaramoravicai Atlétikai Klub zártkörű jelmezbálja a Burcsár-Hallgató-féle vendéglőben.

A kulai gyáriparosok egyesületének táncmulatsága.

A szuboticei főgimnázium maturánsainak táncmulatsága a Beograd-szálló emeleti termében.

A noviszadi zsidó nőegylet Parisette bálja.

A »Munka« gazdabálja a Bárányban.

Február 23. A dumabánsági hölgyfodrászok íésülő versenyje és táncmulatsága a szuboticei Beograd-szálló koncerttermében.

Március 1. A vrbászi Aero-klub táncmulatsága a Kaszinó összes termében.

A bajmoki Atlétikai Klub álarcosbálja.

A SzAND nagy puros-fekete redutja a Városi Színház hangversenytermében.

A Neven dalárda nagy revüs álarcosbálja a Bárányban.

Az apatimi Tri Zvezde kabaréja a sörház nagytermében.

Március 2. A petrovoszelói önkéntes tűzoltótestület kabaréja a nagyvendéglő mozi-teremben.

A topolai S. C. álarcosbálja.

VÁROSI SZÍNHÁZ. Vasárnap, február 9-ikén délelőtt fél 11 órakor Kramer Imre hegedűművész matinéja. Jegyelővétel kedd, február 4-ikétől a színházi pénztárnál.

BAYER

Fogájás

késébeesésbe kergethet. Ne kinozza Önmagát, hanem vegyen néhány

ASPIRIN

tablettát

A fájdalom csakhamar alábbhagy és kellemes enyhülést érez.

Kérje mindig az eredeti „Bayer” csomagolást a kék-fehérpíros szavassági jeggyel.

— Öfelsége Mária királyné Romániába utazott. Beogradból jelentik az Avala: Öfelsége Mária királyné szerdán délelőtt tíz órakor elutazott Romániába. A királyné különvonata szerdán déltán két órakor haladt keresztül Szuboticián.

— Novakovic Milán báni osztályfőnök Beogradban. Noviszadról jelentik: A báni sajtóiroda közli, hogy Novakovic Milán a báni mezőgazdasági osztály főnöke kedden hivatalos ügyben Beogradba utazott. Az osztályfőnök szerdán este tért vissza Noviszadra.

— Bugarszki Tódor pénzügyigazgató inspekciós körutja. Noviszadról jelentik: Bugarszki Tódor, a noviszadi pénzügyigazgató kedden inspekciós körutra utazott. A pénzügyigazgató a sumadii, szmederovói és pozsareváci adóigazgatóságokat látogatja meg. Bugarszki Tódor pénzügyigazgató a hét végén tér vissza inspekciós körutjáról.

— Új törvény a részvénytársasági törvény módosításáról. Beogradból jelentik az Avala: Öfelsége Alekszandar király a kereskedelemügyi miniszter javaslatára és a miniszterelnök meghallgatása után törvényt írt alá a részvénytársaságokról szóló törvény módosításáról. Az új törvény fontos rendelkezéseket tartalmaz és egyes szakaszaiban fokozott védelemben részesíti a kis részvényesek érdekeit.

— Kinevezés. Szomborból jelentik: Dr Odobasics Zsarkó orvost a szombori Kralj Alekszandar kórház tüdőbeteg-osztályának helyettes főnökévé nevezték ki.

— Birói kinevezések és áthelyezések. Az Avala jelenti, hogy Öfelsége az igazságügyminiszter előterjesztésére kinevezte Tásziy Koszta szabolcsi bírósági jegyzőt a prelogi járásbírószághoz, Szlokár Fránjő novakanjizsai bírósági jegyzőt a szuboticei, Radulovic Vaszilij velikihecskerekli törvényszéki jegyzőt a novibecseji, Didanovic Gorca pancsevói járásbírószághoz, Ugyancsak az igazságügyminiszter előterjesztésére áthelyezte Öfelsége Radunovic Milos kikindai járásbíró és kikindai törvényszékhöz, Cecarev Dragutin prelogi járásbíró és csakoveci törvényszéki kirendeltséghez s Carics Andrija palánki járásbíró ugyancsak a csakoveci törvényszéki kirendeltséghez törvényszéki bírót.

— A szuboticei városi közgyűlés határozatai. A szuboticei közgyűlés kedden a délutáni ülésen különböző kisebb jelentőségű határozatokat is hozott. Így többek között megszavazták Bem Lajos nyugalmazott palicsi földművesiskolai igazgató nyugdíját és elutasították Bécs Katalin felebbezését, amelyet azért adott be, mert a városi tanács egy évre Érics Milánnak lérbe adta a kerületi törvényszék előtt levő kioskot. Közírré tette a városi tanács, hogy a pénzügyminiszter kisebb módosításokkal jóváhagyta az ingatlanfogalmi illetékről szóló szabályrendeletet, amelynek értelmében a jövőben minden ingatlancsere után két-százalékos illetéket kell fizetni a városnak.

— Új iskolaszéket választott a szuboticei közgyűlés. A keddi szuboticei közgyűlésen az elemi iskolai törvény értelmében új iskolaszéket választottak. Az iskolaszék tagjai Osztójcs Szelimir polgármesteren kívül Rajics Bláskó, Mándics Mjó, Miháilovic Sztanisa, Pavlina Sztjepán és Futó Béla lettek. Az iskolaszék a hó folyamán tartja első ülését.

SOADONT

DEPO: J. KLÖPPER-ZEMUN

fehér fozak

— Zátoryra futott egy amerikai tengeralattjáró. Newyorkból jelentik: Az Amerikai Egyesült-Államok haditengerészetének O. H. jelzésű tengeralattjáró naszadjia szerdára virradó éjjel zátoryra futott a Teknős-Ékaszirtéknél. A veszedelemben levő hadihajó segítségére vontatógézzel küldték ki és a bosztoni hajógyár-ból is segítség van uton. Valószínűleg sikerülni fog megmenteni a bűvárhajót, mert nem súlyodt el. A tenger nagyon viharos. A hadihajón három tiszt és harminc matróz van.

— Élve elásta úszófürt gyermekét egy varrónő. Belacrkváról jelentik: A közeli Vracsevgaj községben borzalmas büntényt fedeztek fel. A rendőrségre több bizalmas feljelentés érkezett, hogy Ulmanszki Zsivka tizenhétéves községbeli varrónő háromhetes gyermeke nyomtalanul eltűnt. Az anyát előállították a rendőrségen, ahol kihallgatása során beismerte, hogy háza pincéjében egy lyukat ásott, élő gyermekét egy dobozba tette és a papírdobozt elföldelte. A pincében meg is találták a csecsemő holtestét. Ulmanszki Zsivkát letartóztatták és bezáratották a belacrkvai bíróság fogházába.

— Dr. Singer Adolf szuboticiai orvos előadása a Bunjevaszka Maticában. A szuboticiai Munkássegély kultúr- és jótékonyági egyesület előadásorozatának keretében vasárnap délelőtt fél tizenegy órakor dr. Singer Adolf orvos tart előadást a Bunjevaszka Maticában. Az előadásra belépődij nincs.

— A Jadranszka Sztrázsa gyűlése Basaldon. Becskerekéről jelentik: A basaldi Jadranszka Sztrázsa most tartotta évi közgyűlését, amelyre a becskerekéi tartományi központ dr. Sztajic Jovan elnököt, Nikovics Milos járásbíró titkárt, dr. Csulinovics Ferdó vezető járásbíró és Nikolics Milos ügyvédjelöltet küldte ki. Délelőtt a templomban ünnepi istentiszteletet tartottak, amelyen a földműves dalárda énekelt Nikolics Milos vezénylete alatt. Délután két órakor nagy népgyűlés volt, amelyen mintegy ezer ember vett részt. A gyűlést Grujin Dusán, a helyi szervezet elnöke volt tartományi képviselő nyitotta meg és bemutatatta a kiküldötteket, akiket a tömeg lelkesen megüdvözlözt. Azután a kiküldöttek egymásután tartottak beszédeket a Jadranszka Sztrázsa céljáról és fontosságáról. Gyűlés után bankett volt a kiküldöttek tiszteletére, amelyen számos felköszöntő hangzott el. Grujin Dusán Öfelsége Alekszandar királyra, Jovanovics plébános a becskerekéi vendégekre, Vajdics Milán jegyző, Szmiradov Boris iskolaigazgató és Grujics Radoje tanító a Jadranszka Sztrázsa számára mondtak pohárköszöntőket. Este a helyi egyesület megtartotta közgyűlését, amelyen elnökké Vlainics Emil gyógyszerészt választották meg.

Miss Görögország lett Európa szépségkirálynője

Athénban leirhatatlan örömet keltett a választás eredménye

Párisból jelentik: Szerdán folyt le a Journal szerkesztőségi helyiségében az európai szépségkirálynőválasztás, amely iránt már hetek óta mindenféle óriási érdeklődés nyilvánult meg.

A zsüri elnöke Maurice de Walle a Journal szerkesztője volt, akinek nevéhez a szépségkirálynőválasztások eszméje is fűződik. Kivülre valamennyi résztvevő állam egy-egy taggal képviseltette magát a bizottságban amely a Journal szerkesztőségének nagytermében egy pódiumon hosszú asztal körül foglal helyet

Szebnél-szebb estélyi toalettekben, látható lámpalázzal küzdve vonultak fel egymásután a zsüri előtt az egyes országok szépségkirálynői, akik közül több mint egy óra tanácskozás után

Miss Görögországot találták legméltóbbnak az előkelő »Miss Európa« címre.

A választás eredményét a jelenlevő görög újságírók nyomban megtáviratozták Athénba, ahol Miss Görögország sikere leirhatatlan örömet és lelkesedést keltett.

Düsseldorfban letartóztattak egy kormányfőtanácsost, akit azzal gyanusítanak, hogy azonos a düsseldorfri rémmel

A letartóztatott ember nevét titokban tartja a rendőrség

Berlinből jelentik: A Welt am Abend című lap düsseldorfri tudósítója tollából szenzációsan hangzó hírt közöl arról, hogy

a düsseldorfri rendőrség hosszas nyomozás után letartóztattott egy bohumi kormányfőtanácsost, aki ellen súlyos gyanuok merültek fel arra nézve hogy azonos a régen keresett düsseldorfri rémmel.

A letartóztatott kormányfőtanácsos néhány nappal ezelőtt Düsseldorfban járt és megismerkedett egy fiatal leánnyal, akit rövid udvarlás után találkára hívott meg az egyik düsseldorfri kávéháza.

A leánynak gyanus volt a férfi viselkedése, több jelből arra következtetett, hogy a düsseldorfri rémmel áll szemben és ezért

értesítette a tervezett randevuról a rendőrséget is, amelynek detektívjei a kitűzött időpontban

lesbe álltak a kávéház helyiségben.

Amikor a lány néhány percre felkelt és elutazott az asztaltól, a detektívek látták, hogy az ismeretlen férfi zsebéből

fehér port vesz elő és beleönti a lány likőrjébe.

A titkosrendőrök az ismeretlent előállították a rendőrségen és ekkor derült ki, hogy az illető egy előkelő bohumi kormányfőtanácsos.

A letartóztatás már néhány nappal ezelőtt történt, a rendőrség azonban nyomozási érdekből csak most hozta nyilvánosságra.

A kormányfőtanácsos nevét még ma is titokban tartják.

Állítólag a düsseldorfri rendőrségnek máris kétszertelen bizonyítékai vannak arra, hogy valóban a kégyilkost sikerült kézrekeríteni.

— Plavics Nikola noviszadi városi tanácsos felgyógyult betegségéből. Noviszadról jelentik: Plavics Nikola noviszadi városi tanácsos, a városi műszaki osztály vezetője felépült betegségéből és hivatalát szerdán ismét elfoglalta.

— Januárban közel hétszáz ezer dinárt fizettek be Szuboticián községi és tartományi pótdadó címén. A szuboticiai városi adóhivatal jelentése szerint január hónapban 689.608 dinár folyt be az adóhivatal pénztárából. Ebből 593.608 dinárt városi pótdadó, 85.890 dinárt tartományi pótdadó 5.950 dinárt iskolai pótdadó és 4235 dinárt iparkamarai pótdadó címén fizettek be.

— Új diplomált jogászok. Marics Vojislav, Pavkovic Pavle, Imbrok Dimitrije, Popovics Milutin, Radosevics Szilvákó, Francics Márkó és Sonnenberg Zoltán joghallgatók a szuboticiai jogi fakultáson február 5-ikén, szerdán sikerrel lediplomáltak.

— Tavasz a téiben. Szerdán délelőtt Szuboticián gyönyörű verőfényes, napsütéses tavaszi időjárás volt. A hőmérő tíz fok melegezt mutatott. Az uccai járókelők legnagyobb része már tavaszi kabátban járt. A meleg téli bundák eltűntek, sőt akadtak egyesek, akik már felöltő nélkül korzóztak. A nők is otthon hagyták kis lakkeszizmáikat és könnyű felcipőkben libbentek végig a korzón. Az idei tél eddig szokatlanul enyhe volt, de a szerdai nap különös meleget hozott. Az időjárásnak ez az abnormalitása a délutáni órákban még fokozódott és olyan természeti tünetényt produkált, ami a legrikkább esetben fordul elő. Délután négy óra tájban a derült égboltra esőfelhők gyülekeztek és öt órakor sűrű eső kezdett esni. Az égbolton egyre több sötét esőfelhő gyülekezett és pontosan negyed hat órakor erősen kezdett villámlani. A villámlásokat sűrű mennydörgés követte és február ötödikén formális nyári zivataroknak örülhetünk. Ez a kis nyári intermezzo közel fél óráig tartott és hat órakor ismét kiderült az idő. Ma egy éve, az akkori feljegyzések szerint, szibériai hideg dühöngött és oldalas cikkek jelentek meg a félelmetes fagyhullámról, hófúvásokról, elakadt vonatokról és behavazott lakokról. Most pedig villámlik és mennydörög...

— Vrbászra akarják helyezni a kulai járásbíró-ságot. Vrbászról jelentik: Novi és Sztarivrbász községek széleskörű akciót indítottak a kulai járásbíró-ságnak Vrbászra való áthelyezése érdekében. Az akciót több környékbeli község is támogatja és minden remény meg van arra, hogy a kulai járásbíró-ságot még az év első felében a közlekedési szempontból jobb helyzetben levő Vrbászra helyezik át.

Aki sovány és ideges, vagy álmatlanságban szenved, igyék Gerber-féle dupla maláta »Göliát« fekete sört.

Ha meg akar szabadulni gyomor-, máj- és epebántalmától, görcsöktől, hányingertől, émelygéstől, rendetlen székeléstől, akkor használja a világhírhírű és biztos gyógyhatású illatos növénykivonatot és gyomort, vértisztító labdacsokat. Mindkettő postán szállítva 45 dinár. Kapható valódi minőségben csak a Sima T. Joannovics gyógyszerésznél, Deboltca 10.

A Szeibold-vendéglő és sörcsarnok újból megnyitott Szubotica, Alekszandrova ul. 6. sz. alatt

— A szuboticiai szinügyi bizottság ülése. A szuboticiai szinügyi bizottság szerdán délelőtt kilenc órakor a polgármesteri hivatalban ülést tartott. Az ülésen, amelyen Osztojics Szelimir polgármester elnökölt, Manojlovics Cvetko, Lepedát Ilija, Petrovics Koszta és Vukics Franjo vettek részt. A szinügyi bizottság különböző folyó ügyeket intézett el.

»Arábla« hajfesték minden színben 25 dinár. Kozmetikai Intézet, Stari Bečel.

— Időjárás. A meteorológiai intézet jelentése szerint jobbra borult enyhe idő várható, csapadékhajlanumal.

Parisette ujdonságok
a február 20-iki noviszadi »Parisette bálra« kizárólag Zsárkó Totarszki divatruházában Noviszad, Kralja Petra ulica 16. kaphatók

Kronométer módjára működik a gyomra

ha szorulás esetén Ön is

MAGNA-PURGA
PORT HASZNÁL

GYERMEKEKNEK 1 kis kanállal, FELNŐTEKNEK 1 nagykanállal vízben vagy tejben
Ha minden étkezés után egy késhegynyi MAGNA-PURGA vesz be, megjavul emésztése, megszűnik a kemény székelés, a gyomorégés, a bőrfőgés, a felfúvódottság és a kellemetlen szag. Gyógyítja a gyomor- és bélhurutot, aranyert és gyomorfekélyt.
Gyógyszertárakban csomagja 4 dinár.

— A szubotical Granicsár delegylet közgyűlése. A szubotical Granicsár szerb delegylet vasárnap tartotta évi rendes közgyűlést a városi zenedében. A közgyűlésen újból dr. Dimitrijevic Dragomir szubotical ügyvédet választották meg a Granicsár elnökévé. Alelnökök lettek: Brankován Iván a Szerb Bank igazgatója és Risztics Szeván. Titkárokká Dragojlov Sztóján vasutigazgatósi titkárt és Brankován Koszta magántisztviselőt, pénztárossá Risztics Bozsidárnét, könyvtárossá pedig Risztics Bozsidárt választották meg. A választmány tagjai Tyirics Zorka, Medgyanszki Milica, Ognjanov Olga, Radics Deszánka, Bondár Alekszandar, Jakovljevic Obrád, Miladinovic Szlobodán, dr. Miladinovic Radivoj, Tyirics Szlávko, dr. Vasziljevic Ljuta, Petrovic Svetisláv, Krnajszi Milivoj, a felügyelő bizottság tagjai pedig Csovcics Zorka, Pivniciska Jovánka és dr. Vujics Milán lettek. A békéltető bizottságba dr. Dimitrijevic Dragomirt, Risztics Bozsidárt, Tyirics Szlávkot, Dragojlov Sztójánt és Nikovic Makszimot választották be.

— Megkezdődtek a vizsgák a szubotical jogi fakultáson. A szubotical jogi fakultáson hétfőn kezdődtek meg a téli szemeszter vizsgái, amelyek február 10-ig fognak tartani. A vizsgákra nagyszámu hallgató jelentkezett.

— A beogradi operett-társulat vendégjátéka Szubotican. A beogradi operett-társulat február hó közepén három napos vendégszereplésre Szubotica-ra jön. A Városi Színház igazgatósága és a beogradi operett-társulat között most vannak folyamatban a tárgyalások az előadások időpontjának megállapítására.

— A Munka gazdabálja. A Munka című szubotical mezőgazdasági hetilap február 22-ikén gazdabálát rendez a Bárány összes terméiben. A bálnak száz tagu rendezőbizottsága van, amely nagyszabású előkészületeket tesz és számos meglepetést készít elő a multság résztvevői számára. A gazdabálon megjelenő hölgyek belépéskor piros rózsát és egy csomag édességet fognak kapni izléses táncrenddel. Két zenekar fog játszani a bálon, amelyre belépődíj nincs. A meghívó felmutatása kötelező. Meghívókat a Munka szerkesztőségében lehet kapni.

— A Fruska Gora turistaegyesület felhívása a tagokhoz. Noviszadról jelentik: A Fruskagora turistaegyesület felhívja azokat a tagokat, akik 1930-ra még nem fizették be a tagdíjakat, hogy tagdíjhátralékaikat haladéktalanul egyenlítsék ki, miután az 1930. évre érvényes kedvezményes vasuti jegyeket csak a hátralék lefizetése ellenében adják ki az érdekelteknek.

— Prihoda Vása hangversenye Noviszadon. Noviszadról jelentik: Prihoda Vása, a világhírű hegedűművész február 25-ikén a noviszadi Ingenykenyér-egyesület rendezésében hangversenyt ad. A kiváló hegedűművész legutóbb 1928-ban vendégszerepelt Szubotican és Noviszadon és akkor páratlanul nagy sikert aratott. A hangverseny iránt, amelyen a kiváló művészt Paul Cerné fogja kísérni zongorán, óriási érdeklődés nyilvánul meg.

— A szubotical Polgári Kaszinó közgyűlése. A szubotical Polgári Kaszinó vasárnap délelőtt tíz órakor tartja évi rendes közgyűlést a kaszinó helyiségeiben. A vezetőség ezúton is meghívja a tagokat a közgyűlésre.

— Tilos a favágás a noviszadi hadiszigeten. Noviszadról jelentik: Dr. Momirovic Veljko noviszadi rendőrfőkapitány rendeletet adott ki, amelyben figyelmezteti mindazokat a noviszadi, kátyi, petrovavardini és majuri lakosokat, akiknek engedélyük van a noviszadi hadiszigeten való átkelésre, hogy a szigeten levő erdőségből az erdőirtás, vagy favágás szigorúan tilos, miután az erdőség a noviszadi hadseregparancsnokság tulajdona.

— Ausztria megszüntette a patásállatok bevételi tilalmát. A dénai báni hivatal a szubotical polgármesteri hivatalhoz átiratot intézett, amelyben közli, hogy az osztrák kormány megszüntette a jugoszláviai patásállatok bevételi tilalmát. Mult év június hónapban az osztrák kormány megtiltotta, hogy a szubotical, sztarakanijzsi, szentai, szombori, batinaí, dárdaí, apatini, kulai és bácestopolai járásból lovat, szamarat, vagy öszvért szállítsanak Ausztriába. Ez a tilalom szűnt most meg.

Ne kinezza gyermekeit közönséges, nyúlós csukamájolajjal, hanem adja nekik a jóízű

JEMALT-ot,

amelyet a gyermekek nyalánkságszamba vesznek. — Kapható minden gyógyszer-tárban és drogériában

Kis csomagban 25 dinár, nagy csomagban 42 dinár

Enyhe illatu

és mégis tartós az Elida Favoritszappan parfümjé. Mégvan minden tulajdonsága, amit egy jó szappantól elvárhatunk. Enyhe és tiszta, szépíti az arcot. Bősége habzóképesége mellett remek minősége folytán mégis takarékos.

ELIDA Favorit SZAPPAN

— A noviszadi városi hivatalok új telefonszámai. Noviszadról jelentik: A noviszadi hivatalok új telefonszámait a következők: A polgármesteri, műszaki és gazdasági hivatal telefonszáma 29-72, az adóügyosztály, katonaiügyosztály, árvaszék és kulturszakosztály telefonszáma 29-85, a rendőri bejelentőhivatal 29-92, a bűnügyi osztály 29-95, a főkapitányság 29-94, a községi bíróság és erkölcsrendészeti rendőrség 29-95, a városi javadalmi hivatal 27-19.

— A szubotical szerb nőegylet védszentünnépe. A szubotical jótékony szerb nőegylet február 16-ikán este fél kilenc órakor a Bárány terméiben védszentünnépe alkalmából nagy teasztélyt rendez. A nőegylet szombat, február 15-ikén üli meg védszentünnépet a szerb egyházközösség épületének nagytermében, ahol ünnepélyes kalácsforgás lesz.

PARISLETTE BÁLT

rendes a Noviszadi Zsidó Jótékony Nőegylet 1930 február 20-án

„MISS PARISLETTE” választással egybekötve

— Letartóztattak egy sikkasztó gabonaügynököt. Szrbobránból jelentik: A szrbobráni csendőrség a Bálint Testvérek sztaribeceji cég feljelentésére letartóztatta Drapsics Rada szrbobráni gabonaügynököt, aki a feljelentés szerint a külvelek meghamisításával nagyobb összeg erejéig megránsította a sztaribeceji céget.

— A szentai kaszinó közgyűlése. Szentáról jelentik: A szentai kaszinó elnöksége vasárnap délután négy órára hívta össze a kaszinó tagjait az évi nagygyűlésre. A nagygyűlésen felolvassák az elnök és pénztáros jelentését, majd megválasztják az új tisztikart.

— A becskereki dobrovoljácgyulek közgyűlése. Becskerekről jelentik: A becskereki dobrovoljácok egyesülete most tartotta évi közgyűlést a megyeház nagytermében. A közgyűlés az évi jelentés elfogadása után határozatot hozott, amelyben a dobrovoljác törvény meghozatalát sürgeti és kéri, hogy a dobrovoljácok gyermekeit az állami ösztöndíjak kiosztásánál, a nyilvános árleltéseknél és az állami földek bérlésénél előnyben részesítsék. Azután megválasztották az új vezetőséget. Elnök lett Mojics Milorád, alelnök Petrovic Vaszilje, titkár Predics Mihajlo, pénztáros Pogacsnik Alajos.

— Likvidálják a vrsaci régi takarékpénztár csődügyét. Vrsacról jelentik: A háború előtti Vrsac közgazdasági életének egyik legfontosabb tényezője, a vrsaci régi takarékpénztár néhány évvel ezelőtt, mint ismeretes, váratlanul csödbe jutott. A csődtömeg likvidálása már évek óta húzódik, ami rendkívül súlyosan érinti azokat a vrsaci és környékbeli gazdákat, kereskedőket és iparosokat, akik tőkéiket a jó hírnévnek örvendő pénzüntétre bízta. A Napló munkatársa a csődtömeg likvidálásának kérdésével kapcsolatosan felkereste dr. Jevrics Szlávko vrsaci ügyvéd, csődtömeggondnokot, aki kijelentette, hogy a csődtömeg folyamatban levő peres ügyeinek lebonyolítása után haladéktalanul megkezdik a likvidációt. A csődtömeggondnok szerint a kielégítési kvóta előreláthatólag harminc-harmincöt százalék lesz.

— Orvosi hír. Egyesek részéről az a mesterségesen terjesztett hír, hogy dr. Kemény Jenő orvosi rendelőjét Vel. Kikindáról Vel. Becskerekre helyezze át, nem felel meg a valóságnak. Ezentul is, mint eddig Velika Kikindán, a volt adóhivatali épületben, újonnan és teljesen modernül felszerelt ordinációjában (elektromos gyógymód: diathermia, quarz, sollux stb.) naponta rendelék d. e. 8-10 és d. u. 2-4-ig. Telefon 69.

— Ítélet a pancsevői kommunista perben. Pancsevőről jelentik: A pancsevői törvényszék ötös büntetőtanácsa öt napig tárgyalta a kommunista üzelmekkel vádolt Hartmann András szabó, Rozsarovszki Emil cipész, Pavlovics Dragutin cipész, ifjabb Liebmann Jakab asztalos és Biro Antal bérkocsis bűnperét. Az ítéletet hétfőn délelőtt hirdette ki dr. Pászt Alfréd tanácselnök. A bíróság Liebmann Jakabot kétévi börtönrre és polgári jogainak három évre való elvesztésére ítélte, míg a többi vádlottat felmentette és elrendelte azonnali szabadlábra helyezését. Az ítélet ellen az ügyész és Liebmann védője, dr. Knezevics Branko ügyvéd feleltek.

— Váltóhamisításért kéthavi fogházra ítélték egy földművest. Szomborból jelentik: A szombori törvényszéken szerdán tárgyalta Grgurov Adám lucsi földműves hűnygyét. Grgurovot az ügyészszeg váltóhamisítás büntetésével vádolta, mert nővére nevét írta egy váltóra és arra négyezeröttszázhusz dinárt vett fel Schneider Adolf kereskedőtől. A bíróság a bizonyítási eljárás befejezése után Grgurovot kéthavi fogházra ítélte, de az ítélet végrehajtását három évre felfüggesztette.

— Tüzlőtóbál Pancsevón. Pancsevórol jelentik: A pancsevói önkéntes tüzlőtő egyesület vasárnap tartotta a Weifert sörház termelben ezidei táncmulatságát. A bál, melyen megjelentek Iszailovics Vászó polgármester, dr. Kocsza Miloja rendőrkapitány és Szabó Alekszandar tüzlőtőparancsnok is, a reggeli órákig tartott.

— A kulai »Cecilia« énekkar táncmulatsága. Kuláról jelentik: A kulai »Cecilia« katolikus egyházi énekkar február 2-ikán, vasárnap este táncmulatságot rendezett az Endlein-szálló nagytermében, amely ugy anyagi, mint erkölcsi tekintetben kitűnően sikerült. A mulatság a hajnali órákban ért véget.

Sanatorium Gutenbrunn, Baden bei Wien. Ideális téli és tavaszi tartózkodási hely, védett fekvés, minden kényelmű, legmodernebb orvosi berendezés, szivállomás, ártás kúrák, kénés fürdők, Zander-terem.

— Tombola- és römiverseny a szubotocai Lloydban. Szombaton este kilenc óral kezdettel a szubotocai Lloyd tombola- és römiversenyt rendez. A römiversenyre és tombolára értékes díjak vannak kítűzve.

— Munkaközben gázmérgezést kapott egy garázsmunkás. Szentáról jelentik: Saranovics Mirkó harminckétéves garázsmunkás autókalkatrések forrasztása közben súlyos gázmérgezést szenvedett a zárt műhelyhelyiségben és munkástársai személtelen állapotban akadtak rá. A szerencsétlenül járt munkást be szállították a kórházba, ahol ápolás alá vették.

Akiknek a szívműködése rendetlen, erőlködés nélkül úgy érhetnek el könnyű székelést, ha naponta reggel éhgyomorra megisznak egy kis pohár természetes »Ferenc József« keserűvizet. Szívszakorvosok megállapították, hogy a Ferenc József víz súlyos billentvívhibáknál is enyhén, biztosan és mindig kellemesen hat. Kapható gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben. 26

SPORT

Jugoszlávia tennisezői a svédekkel mérkőznek a Davis-cupért

Párisból jelentik: Ünneplés keretek között kedden ejtették meg a Davis-cup mérkőzéseinek sorsolását a résztvevő huszonnyolc nemzet között. A sorsolást maga Dumergue köztársasági elnök végezte, az egyes államok követeinek és előkelő meghívott közönség jelenlétében.

Jugoszlávia csapata Svédországgal tennisezőivel került össze Zágrebben, a többi mérkőzés: Görögország—Brit-India, Japán—Magyarország, Belgium—Spanyolország, Ausztria—Svájc, Menakó—Írország, Lengyelország—Románia, Németország—Nagybritánia, Csehszlovákia—Dánia, Hollandia—Finnország, Norvégia—Ausztria, Olaszország—Egyiptom. Az amerikai zónában Mexikó—Kuba és Kanada—Egyesült-Államok mérkőznek.

Ha Jugoszlávia tennisezői győznek a svédek ellen, akkor a második fordulóban a Belgium—Spanyolország mérkőzés győztesével kerülnek össze. A mérkőzések terminusait később fogják kisorsolni.

SzMTK—ZsAK barátságos mérkőzés lesz vasárnap. Az enyhe, tavaszi időjárás lehetővé teszi, hogy a csapatok mérkőzéseket rendezzenek és a közönség is szívesen tölti délutánját a szabad levegőn. Vasárnap, 9-ikén délután két órakor a Városligeti-pályán az SzMTK és a ZsAK csapatai barátságos mérkőzést játszanak.

Az apatini Tri Zvezde Oszlajeken. Apatinból jelentik: Az apatini Tri Zvezde már több mint három hete erős tornatermi tréninget folytat. A csapat most tért át végleg a pályatréningre és február 9-ikén már nyilvános mérkőzést is játszik Oszlajeken. Az apatini csapat Oszlajeken a Gradjanski vendége lesz és az eddigi formák figyelembe vételével valószínűleg a következő csapatot fogja kiállítani a tréner: Koma (vagy Menrath) — Masz, Will — Pozsarnik, Fitz, Szeszulka — Cár, Stark (vagy Metz), Kromer L., Koszics (vagy Stark), Zimmermann. A csapat már most jó kondícióban van és csatársora lényegesen megerősödött Koszicsal és oszlajeki Szlavia válogatott balsszeketőjével.

A FIFA alelnöke Beogradban. Beogradból jelentik: Fischer Mór, a FIFA alelnöke a napokban Beogradban járt és az ottani vezető sportférfiakkal tárgyalat arról, hogy Jugoszlávia vegyen részt Montevideóban a világbajnokság versenyén. Fischer Mór kedvező feltételeket kínált fel a részvétel fejében, mindamellett nem valószínű, hogy Jugoszlávia résztvehet a több hónapra terjedő tengerentúli expedícióban.

VRSAC Privrednik—Radnicski 2:1 (6:0). Barátságos mérkőzés.

Zagreb—Beograd városközi mérkőzés. Zagrebből jelentik: A zagrebi és a beogradi alszövetségek között tárgyalások folynak egy mérkőzés leköltésére, amelyet a két város válogatott csapata február tizenhatodikán Beogradban játszana le. Február tizenhatodikán tartják meg Beogradban az alszövetségek delegáltjai a közgyűlést előkészítő konferenciájukat és a sportkörök véleménye szerint a városközi mérkőzés csak elősegítené a békés hangulatot.

Ping-pongélet Apatinban. Apatinból jelentik: Az utóbbi időben hatalmas lendületet vett a ping-pongsport Apatinban. A közelmultban három ping-pong szakosztály is alakult. Így a Tri Zvezde ping-pong szakosztálya, az Amateur ping-pong szakosztálya és külön egy női ping-pong szakosztály. A Tri Zvezde ping-pong szakosztálya tagjai részére egy külföldi, valószínűleg csehszlovák, tréner fog szerződöttni és a jövő télen résztvesz Jugoszlávia bajnokságaiban.

Ping-pong verseny Vrsac város bajnokságáért. Vrsacrol jelentik: A jövő szombaton és vasárnap rendezi meg a vrsaci Ping-pong klub Vrsac város ping-pong bajnokságát a Zoffmann-féle sörsarnok nagytermében. A verseny iránt nagy érdeklődés mutatkozik.

A Vrbászi SC megkezdte tréningjeit. Vrbászról jelentik: A Vrbászi SC kedden megkezdte tréningjeit, amelyen csaknem valamennyi játékos megjelent. A VSC megerősödött, amennyiben Moritz a Dulcis kitűnő játékos a VSC részére kérte átigazolását.

A pijetlovaci Granicsár SK új választmánya. Pijetlovacról jelentik: A pijetlovaci Granicsár Sport Klub közgyűlésén a következő tisztikart választották meg: **Diszelnökök:** Terzics Luka, Kobia Mátyás, elnök: Getto János, alenök: Szlepesevics Branimit, titkár: Schwab József. Választmányi tagokul: Ruff Konrád, Plügl György, Ruppel Ádám, Puzics Miladen és Leiszer Ferenc. Felügyelő bizottság: Schmidt György, Treuhert János, Zetti György és Gilg Péter. Fegyelmi bizottság: elnöke Petrovics Borivoj, tagjai Ruff Konrád és Getto János.

A Jugoszláviát meghívták Délamerikába. Beogradból jelentik: A Jugoszlávia csapata meghívást kapott Délamerikából, ahol május folyamán a nagyobb városokban több mérkőzést kellene lejátszani. A Jugoszlávia vezetősége még nem döntött, hogy elfogadja-e a meghívást. A meghívás ugyanolyan feltételeket tartalmaz, mint amelyet a Hajduknak felajánlottak.

A Pancsevói Sport Klub évi közgyűlése. Pancsevórol jelentik: A Pancsevói Sport Club vasárnap február kilencedikén tartja évi közgyűlést, amelyen új tisztikart választanak.

Városközi mérkőzés Pancsevón. Pancsevórol jelentik: Vasárnap tartották meg Pancsevón a Pancsevói Sport Klub pályáján a közönség nagy érdeklődése mellett a beogradi II. válogatott csapat és a Pancsevó válogatott csapata között a revánsmérkőzést. A pancsevói játékosok fáradtan játszottak és annak ellenére, hogy a legutóbbi hasonló versenyen Beogradban szíven győztek, ezúttal súlyos vereséget szenvedtek. A bíró Ruzsics volt Beogradból. A mérkőzést 7:3 (4:3) arányban nyerték meg a beogradiak.

A sztaribecseji Tesia ping-pong csapata Szubotocán. Sztaribecsejrol jelentik: A szubotocai asztali tennisező egyesület a közeljövőben városközi ping-pong versenyt rendez a Strelicky-kupáért, amelyen a rendező egyesület csapatán kívül résztvesznek Szombor, Noviszad, Kula, Odszaci és Sztaribecsej ping-pong csapatai. Sztaribecsejt a versenyen a Tesia kerékpáros Sportklub ping-pong csapata képviseli, amely Csepella Józsefnek, Sztaribecsej ping-pong bajnokának vezetésével erősen készül a versenyre.

A ljubljanaí siklub menházat épített a Planicán. A ljubljanaí siklub felépítette első sí-menházát a festői szépségű Planica fensíkon 1108 méter magasságban, a planicai határállomástól mintegy másfélórányra. A menházban husz személy részére kényelmes fekvőhely van berendezve. Az idei gyzene hőviszonyok ellenére Planicán a nagy magasság folytán van hó a szombat délutántól vasárnap estig a ljubljanaí síelők ellepik a pompás vidéket. Planicán állandó sikurzusok tart fenn a ljubljanaí siklub kezdők és haladók számára.

FILM

A Lifka-Mozi új kettős műsora

„Szibériai bilincsek“ és „A gonoszok barlangja“

A Szibériai bilincsek nem orosz film, de majdnem olyan jó, mintha az lenne. A cári hirodalom hírhedt Szibériájában játszódik a nem tulságosan magas, de annál rutinosabban bonyolított cselekmény, amelynek izgalmas fordulatai mindvégig permanenciában tartják a néző figyelmét és érdeklődését.

Marfa, Jegorovnak, a szibériai száműzöttek gyönyörű leánya regényes körülmények között megismerkedik a rettegett kormányzó fiával. A fiatalok szívében csakhamar kivirágzik a szerelem, de az idill gyöngéd szálait szétszaggatják az események. Marfa apjával együtt szökés kísérletet tesz a szibériai pokolból és már-már sikerül is megmenekülniök, amikor egy kínai fuvaros árulása kelepcebe juttatja őket. A szökevényeket a kormányzó elé vezetik, aki színláz elrendeli, hogy Jegorovot állítsák haditörvényszék elé, titokban azonban úgy intézkedik, hogy kegyelmezzenek meg a szökevénynek. Marfa, aki azt hiszi, hogy apját agyonlövők, szívettpőpen könyörög a kormányzó előtt kegyelemért, de hasztalan. Közben elkészül az új vasutovnal, amelynek építési munkálatait a száműzöttek végezték és Jegorov, akit időközben szintén a vasutépítéshez rendeltek ki munkára, elhatározza, hogy barátjának a mozdonyvezetőnek segítségével hitás vágányra állítja az első vonatot, amelyen a kormányzó és kísérete utaznak. Ezen a vonaton utazik Marfa is, akit a kormányzó rendeltére kiutasítottak a kormányzóság területéről. A vonat a katasztrófia felé rohan, amikor Jegorov, aki egyedül marad a mozdonyon, az utolsó pillanathan véletlenül észreveszi, hogy leánya is az utasok között van. Élete kockáztatásával lekapcsolja a mozdonyt, amely a folyóba zuhan, az utasok azonban megmenekülnek.

A megoldás természetesen a happy end. A kormányzó élete megmentése fejében kieszközli a kegyelmet a száműzött Jegorov számára és nem áll többé a fiatalok boldogságának útjába.

A kitűnően rendezett film főszerepét Alma Taylor, Fritz Kortner és Renée Herribel játszik.

A csütörtöktől kezdődő új műsor második részében »A gonoszok barlangja« című ötletes vadnyugati film kerül vetítésre az ügyes Ken Maynarddal a főszerepben.

KINTORNA

— Kérlek szépen gyorsan adj kölcsön ezer dinárt, mert közel vagyok a megőrüléshez.
— Akkor meg én volnék közel, ha adnék neked kölcsönt.

— Borzasztó kínos helyzetben voltam táncközben, viszkettett a karom.

— Hát miért nem vakartad meg?
— Ugy össze voltunk fogózkodva, hogy nem tudtam, melyik az én karom és melyik a partneremé.

— Brumzaláné ráripakodik későn hazatérő férjére:
— Adolf, megint valami nővel voltál, olyan dohányszagod van, hogy az rémes.

A főnök magyaráz a csinos gépirókissasszonynak:
— Azt mondják, hogy az ember olyanná válik, a milyen ételt eszik.

— Óh, akkor magának sok özgerincet kellene ennie, olyan kedves kis özike maga.

— Özike? Ugy látszik, maga vadászni akar rám!

Bözsike fölháborodva ront haza az édesanyjához.
— Milyen szemtelenek az emberek, mamuskám! Egy ur folyton a szemembe nevetett a villamoson!

— Hát hol ült?
— A hátam mögött, anyuci!

— Drága nagysád, kérdezz meg a szívet: lehetetlen, hogy azt mondja, hogy nem szeret!
— Én az agyamat kérdezem meg s az azt mondja, hogy nem!

— S nem remélhetem, hogy az agya meglágyul?

Ez a maga semmirekélő fia tegnap mind szétzavarta a szomszéd tyukjait.
— Talán nem is ő volt?
— Én csak tudom, hiszen az én kis fiam segített neki.

Két ur beszélget az uccán:
— Milyen borzasztó vihar volt az este.
— Én nem hallottam semmit. A feleségemmel diszburáltam.

KÖZGAZDASÁGI NAPLÓ

A BÁCSMEGYEI NAPLÓ ÁLLANDÓ HETI MELLÉKLETE

Adótörvényeink és a szavatosság

Írta: Szabó Mihály Sztáribecsei

Az állam adópolitikájában nem csekély fontossággal bír a már kivetett adók beszedése. Míg a különféle jövedelmeknek adó alá vonása többé-kevésbé meg van könnyítve nagyszámu módzatokkal, melyek az adóalanyok és adótárgyak fölmutatásában az adóhatóságoknak rendelkezésükre állanak, addig az adóbeszedés ugyanolyan mértékben meg van nehezítve. Habár az adóbeszedési jog szintén törvényen alapszik, mint maga a kivetési jog, az adókövetelés számtalan esetben behajthatatlanná válik.

Az adók kényszerbehajtásáról szóló rendelkezéseken kívül, melyek egyébként a behajtás sikerének minden feltételét magukban foglalják, igen nagy fontosságú az egyenesadó törvénynek az a része, amely szerint, ha az adót az elsőrendbeli adókötelezettől még kényszer útján sem lehet behajtani, akkor az adóbeszedési jogot az esetleges szavatolónál kell érvényesíteni. Tehát, ha az adófizető adótartozását a törvényes határidő alatt nem fizeti ki, vagy kötelezettségének csak részben tesz eleget, továbbá ha az a személy, akinek nemcsak joga, hanem kötelessége is a kifizetésnek alkalmával az adót levonni, nem szolgáltatja azt be az illetékes hatóságoknak, meg kell adni az adószedésre jogosultnak a lehetőséget, hogy adókövetelést megvalósíthassa. E célból két mód áll neki rendelkezésre és pedig: az adókövetelésnek magától az adófizetőtől akár kényszer útján való behajtása, de ha ez teljesen vagy részben eredménytelen marad, akkor a szavatolótól való behajtása.

Szavatosság alatt adójogilag azt a kötelezettséget értjük, mely szerint az adószedésre jogosult kielégítést nyer az esetben is, ha a törvény szerint fizetésre kötelezett személy elmulasztja azzal kötelezettségének eleget tenni. A szavatoló az igazi adós mellett kezkesedik az adótartozásért, de csak mögötte tartalékosan. Tehát, hogy a szavatoló ellen lehessen fordulni, elengedhetetlenül szükséges, hogy az adókövetésnek a behajtását a késedelmi kamatokkal és végrehajtási költségekkel együtt mindenekelőtt az igazi, közvetlen adóstól, ha mindjárt kényszer útján is, kíséreljék meg. Ha és amennyiben az adókövetelés megvalósítása az igazi adósnál sikertelen marad, csak akkor lehet az esetleges szavatoló ellen fordulni.

Ettől eltérően, az alkalmazott adót be lehet hajtani tekintet nélkül az adókötelezetre, egyenesen a munkaadótól, valamint a kamatadót attól, aki a kamatot és egyéb járadékot kifizette, ellenben az adót nem vonták le, vagy ha le is vonták, elmulasztották az adóhatóságoknak beszoigáltatni.

A szavatosság kétféle lehet: személyi vagy dologi szavatosság. A személyi szavatosság abban áll, hogy az adókövetelés megvalósítása közvetlenül személyekkel szemben történik, mely esetben a szavatoló egész vagyonával kezkesedik. A dologi szavatosság ezzel szemben az, hogy az adókövetelés megvalósítása közvetlenül bizonyos javakon történik, de természetesen azok birtokosai ellen.

Egyenesadó törvényeink szerint a személyi szavatosság ki van mondva a következőkben:

a) A közös üzletársak a közös üzlet vagy használat foglalkozás után kivetett összes adóért egyetemlegesen szavatolnak, még pedig összes vagyonukkal. Az egyetemleges szavatosság mellett az adóhatóságok csak az esetben szorgalmazhatják az adókövetelés megvalósítását az üzletársak magánvagyonából, ha az magánál az üzletnél kényszerbehajtás útján sem járt sikerrel. Ez esetben az adókövetelés osztatlanul, teljes egészében, a kamatokkal és végrehajtási költségekkel együtt akármelyik üzletársától behajtható. Ezek szerint az adóbehajtást végző hatóság az összes esedékes tartozást akár egy társtulajdonosnál, akár részletekre osztva mindannyiuknál megvalósíthatja. Hogy az adóhatóság melyik módot választja, az teljesen szabad belátására van bízva. Mindenesetre ott fogja megkísérelni a behajtást, ahol arra legnagyobb és legbiztosabb garanciát lát.

b) A munkaadók szavatolnak alkalmazottaiknak a szolgálati viszonyból eredő összes adójukért arra az időre, amíg nála voltak alkalmazásban. Az egyenesadó törvény idevágó rendelkezései értelmében a magán- és jogiszemélyek, valamint az állam, önkormányzati testületek és más közintézmények pénztárai, melyek szolgálati viszonyból kifolyólag kifizetéseket eszközölnek,

kötelesek minden kifizetés alkalmával az adót levonni és azt a törvényben előírt határidő alatt az illetékes adóhatóságoknak beszoigáltatni. Ha a munkaadók, illetve a kifizetést teljesítő pénztárak elmulasztják az adót beszoigáltatni, az adóhatóság írásban figyelmezteti őket kötelességük teljesítésére, elrendelve egyben az adónak nyolc nap alatt történő beszoigáltatását. Ha a figyelmeztetés sikertelen marad, az adóhatóság, élve adókövetési jogával, az adót saját adatai alapján kivetí, megállapítja egyidejűleg a büntetés nagyságát is és mindezt a kamatokkal együtt a munkaadótól, illetve a kifizetést teljesítő pénztáraktól, ha szükséges, kényszer útján is behajtja, mítmem törődve az alkalmazottal, akinek az adójáról van szó.

c) A fizikai és jogi személyek, valamint a hagyatéki és csődötmegyek szavatolnak mindazokért a következményekért, melyek az ő törvényes vagy meghatalmazott képviselőjük részéről kötelességük megszegése folytán keletkeznek, de különösen az ezekre kirótt büntetések tárgyában.

A személyi szavatosság annak az illetékes adóhatóságnak írásbeli határozatával nyer megvalósítást, amelyiknél az adó és a netaláni büntetés ki van róva, illetve, ahol a levont adót kellett volna beszoigáltatni. A rendelkezés, hivatkozással mindazokra az okokra, melyek miatt a szavatosság megvalósítása szükségessé vált, a szavatoló fölszólítandó, hogy a vonatkozó adótartozást tizenöt nap alatt fizesse be. Az ilyen fizetési fölszólítások ellen felebbezésel lehet élni a felsőbbfokú adóhatósághoz, ami azonban a tartozás behajtása tekintetében nem bír halasztó hatállyal, tehát a behajtást a szavatolónál kényszer útján is lehet fogamatosítani, mely esetben a kényszerbehajtásról szóló rendelkezések itt is teljes egészükben érvényesek.

Dologi szavatosság terheli:

a) A földeket és épületeket, egyszóval ingatlanokat mindazokért a kifejezetten őket terhelő adóért, kamatokért és végrehajtási költségekért, melyek az elmúlt három év alatt váltak esedékessé. Az adótartozások ilyen esetekben az adótartógnak végrehajtása útján történő eladása napjától visszafelé számított három évre vonatkoznak. Ez a szavatosság törvényes és az említett határidőig magát az adótárgyat (ingatlant) terheli, még ha a zálogjog az ingatlanon nem is biztosított telekknönyvre, vagy egyéb módon. Ezek a három évre visszamenő adótartozások az ingatlanok végrehajtás útján történő eladása esetén a sorrendi tárgyalások folyamán elsőbbségi joggal bírnak minden egyéb követelések előtt.

b) A vállalatok és üzletek saját ingatlanait, melyek közvetlenül vállalati és üzleti célokra szolgálnak, mindazokért az adóért, kamatokért és végrehajtási költségekért, melyek közvetlenül az üzletet és a vállalatot terhelik az elmúlt három évre, ugyanazzal a föltételekkel és következményekkel, melyek az előbbi bekezdésben az ingatlant terhelő adók tekintetében érvényesek.

A zálogtárgynak végrehajtás útján történő eladása napjától visszafelé számított három évnél idősebb adótartozásokra néve a zálogjog abban a sorrendben van biztosítva, amilyen sorrendben a kérdéses adótartozás bekebelezése fogamatosított. Ebből kifolyólag az elsőfokú adóhatóságok (adóhivatalok), ahol pedig az adók kezdelését és behajtását a községek végzik, azokat is nagymérvű felelősség terheli az esetre, ha az adóknak telekknönyvi biztosítását elmulasztják. Azért soha sem szabad megengedniök, hogy három évnél idősebb adóhátalékok mutakozzanak, hanem tekintet nélkül az állam elsőbbségi jogára, mely neki az elmúlt három évi adókat sorrendben kívül biztosítja, míhelyt egy-két évi adóhátalék mutakozzik, azokat személyválogatás nélkül az ingatlanra való rátáblázás által haladéktalanul biztosítsák, ha azok valamilyen okból kifolyólag nem voltak behajthatók.

Az ingatlanok élők között való átruházása esetén a vevő az ingatlanra felel az átruházás előtt esedékessé vált mindazokért az egyenesadókért és ezek módjára beszedendő más köztartozásokért, melyek az átruházott ingatlant közvetlenül vagy telekknönyvi bekebelezésnél fogva terhelik. Habár az új egyenesadó törvényből kimaradt az a régi rendelkezés, mely szerint az ingatlanátruházónak az államkincstárral és az ingatlan megszerzőjével szemben fennálló felelőssége

érintetlen marad, a jogszabályok szerint ennek továbbra is érvényesnek kell lennie. Ez a felelősség legfőlebb annyiban lehet korlátozva, hogy megszűnt az állammal szemben, mert hiszen az állam az esetleges tartozásokat a vevőnél is behajthatja. De nem szűnt meg az ingatlan megszerzőjével szemben és pedig az átruházási okmány kitétele miatt.

Mindamellett, hogy az ingatlanátruházó felelőssége fennmarad az adótartozások tekintetében, igen sok esetben a vevőket érzékeny veszteség éri. Tudjuk, hogy mindenféle nagyon sok a behajthatatlan adótartozás. Vannak tízéves adóhátalékok is, amelyeket mindig, minden megerőltetés nélkül be lehetett volna hajtani. Ez azonban elmaradt. Sőt még telekknönyvi bekebelezést sem kértek. Természetes, hogy a vevő, az adók rendezetlensége miatt soha sem tudott meggyőződni pontosan az adóhátalék fennállásáról. A vevők legfőbb esetben elmulasztották azt is, hogy hivatalos bizonyítványt kérjenek az adótartozásokról, mely esetben az állammal szemben is bizonyított erővel bíró okmány lett volna kezükben, minek folytán kártérítéssel élhettek volna. De sokan egyáltalán nem is törődtek az adóval, mert abban a hiszemben voltak, hogy az adóhatóságoknál teljes rend és pontosság uralkodik. Így történhettek meg olyan esetek, hogy egyes ingatlanvásárlók tízezreket fizettek rá egyrészt saját nem-törődömségükre, másrészt mások hanyagságára, mert sokszor az eladónak semmi vagyona nem maradt, amiből kártérítést követelhetek volna. De ezek a rendtelenségek lassankint megszűnnek és helyükbe gondosan megalkotott és szigorú pontossággal keresztülvitt rendszabályok lépnek.

Ha ingatlan vagyon átruházása esetén az illető ingatlan valamilyen adóhátalék terheli, az adóhatóságok a vevőt arról írásbeli határozattal értesítik, különösen kiemelve, hogy az ingatlant az adótartozások tekintetében dologi szavatosság terheli. Ugyanakkor felszólítják a vevőt, hogy a fennálló adóhátalékok tizenöt nap alatt a késedelmi kamatokkal és az esetleges végrehajtási költségekkel együtt végrehajtás terhe alatt fizesse ki. Az esetleges felebbezés ilyen esetekben sem bír halasztó hatállyal az adóhátalék behajtása tekintetében, tehát ha a fizetésre felszólított személy a kifizetést tizenöt nap alatt nem fizeti ki a követelt összeget, az adóhatóság kényszerbehajtáshoz folyamodhatik, föltéve, hogy a fél az adókövetelést a kényszer behajtásról szóló szabályzat értelmében határozott okokkal meg nem támadta, melyek a behajtás fölfüggesztését vonják maguk után.

c) Dologi szavatosság terheli továbbá az összes kamat- és járadékjövdelemeket, a kamatadóra, a késedelmi kamatokra és a végrehajtási költségekre néve. Az állam ezt a törvényes zálogjogot az adósnál a kamat-, illetve a járadékjövdelemre vonatkozó letiltási rendelettel valósíthatja meg. A letiltási rendelet mindaddig érvényes, míg az esedékes adó az állampénztárhoz be nem fizetve. Az az adós, aki ellenkezőleg cselekszik, személyesen szavatol az adóért.

Az államnak a kamat és járadékjövdelemekre vonatkozó ez a zálogjoga nem privilegizált, mint például az ingatlanoknál. Itt a sorrend meggyezik azzal a nappal, amelyen az adósnak a kamat- és járadékjövdelemre vonatkozó letiltási rendelet kézbesített. Viszont másrészt, ez a zálogjog a kamatadó régi volta tekintetében nincs korlátozva; tehát a letiltási rendelettel több évi kamatadó-tartozást lehet megvalósítani.

A letiltási rendelet ellen az illetékes föltétes hatósághoz lehet felebbezni annak átvételétől számított tizenöt nap alatt. Hogy melyik ez a föltétes hatóság, a törvény nem jelöli meg kifejezetten, de mivel a legalsóbb fokú adóhatóságokként az adóhivatalok (Poreska Uprava) vannak megjelölve, következik, hogy a föltétes hatóság csakis a pénzügyigazgatóság lehet.

A letiltási rendeletben kifejezetten föl kell tüntetni, hogy tilos a járadék kifizetése mindaddig, míg az adótartozás ki nincs egyenlítő. Utasítják az adós arra néve is, hogy a visszatartott járadékösszeget köteles minden alkalommal az állampénztárba befizetni.

Az adók előzetes biztosításáról szóló rendelkezések bevezetése folytán még a jövdelem megszerzése és az adó kivetése előtt biztosíthatók a nem állandó foglalkozások utáni adók, minek eredményeképpen a legbizonytalanabb adók is behajthatókká válnak. Ez a gyakorlati életben leginkább a kereseti adó egyes eseteiben fog érvényre jutni. Minden más adómnél (a kereseti adónál is legtöbb esetben) a szavatosság miatt és a törvény szigorú gyakorlati alkalmazása miatt egyetlenegy dinár adótartozás sem vesztet el.

MIUJSÁG A LLOYDBAN?

A szubotikai Lloyd közleményei

Rovatvezető Dr. Pavlovics Milos titkár

A vámtarifa revíziója és a gyáripár

Dr. Gregorics, a Gyárosok Országos Szövetsége főtítkárának előadása

Az általános vámtarifáról szóló törvényjavaslat, hogy ahogy az ma érvényben van, nem tekinthető véglegesnek és épen ezért nem volna helyénvaló, hogy országunk ennek a hatálya alatt kössön vámfegyverszűnetet. A mi vámtarifánk végleges megszövegezése körüli munkálatok különösen súlyos körülmények között folynak és ezért a legnagyobb óvatosságra és körültekintésre van szükség. Az iparállamok mezőgazdasági védvámpolitikája ugyiszólván lehetlenné teszi mezőgazdasági termékeink kivételét.

Ennek folytán — mezőgazdasági termelésünk tökéletesítése mellett — okvetlenül azon kell lennünk, hogy iparunkat minél jobban fejlesszük és pedig a többek között megfelelő vámpolitika által, ha mindjárt az a nyugati iparállamok intenciói ellen volna is, akik le akarják dönteni a vámkorlátokat, de csak is a saját ipari termékeik kivételében, amíg ők maguk elzárkóznak a mi mezőgazdasági cikkeink bevitelére.

Nekünk nem szabad már eleve engedékenységet tanúsítani a szép szavakkal és egyelőre utópisztikus tervekkel szemben, hanem a saját érdekeinket kell szem előtt tartanunk és minden eszközt meg kell ragadnunk gazdasági helyzetünk javítására és erősítésére.

Amint a szomszédos nemzetek példája mutatja, az a nemzet, amely gazdaságilag fejlődni akar, különösen védvámok útján igyekszik gyáripárát előmozdítani. Kövessük Lengyelországot, Csehszlovákiát, Magyarországot és Romániát példáját. Vegyünk csak egy esetet. Sokszor kifogásolják, hogy nálunk a textilárak vámjá tulmagas, holott valójában alacsonyabb, mint az említett országokban. Különösen jellemző e tekintetben Románia példája, amely 1929 évben új vámtarifát léptetett életbe a célzattal, hogy mezőgazdaság lakosságának terheit csökkentse. Ennek ellenére az új román vámtarifában a textiltermékekre kirótt vám nagyobb a miénknél és annak csökkentése nemzetközi szerződések útján törvényileg el van tiltva. Ezáltal Románia megmutatta, hogy szilárdul el van tökéltve textiliparának fejlesztésére.

Felhívjuk a mezőgazdasági köröket, hogy a mezőgazdaság részére szükséges cikkeket pillanatnyi olcsóbbodása kedvéért ne vessenek gátat a hazai termelés védelmének, mert az országunkban is előállított cikkeik hányamának csökkentéséből vagy eltéréséből származó haszon csak mulandó lenne. A külföldi gyáripár ugyanis, míg a belföldön nincs konkurencia, kénye-kedve szerint használja ki a belföldi piacot. A tapasztalat azt mutatja, hogy bizonyos cikkek ára jelentősen emelkedett, mielőtt azokat a belföldön is készítették előállítani. (Igy például az csavarok, brikett, egyes mezőgazdasági gépek stb. ára). Másrészt a külföldi áron felméri az árakat, mielőtt megszűnik az illető cikkben a belföldi termelés. Ilyen a rézgalic esete.

A szuperfoszfátot, valamint más a mezőgazdasági termeléshez szükséges cikkeket, a külföldi olcsóbban ad el itt nálunk, mint a saját országában. (Például a balta ára Ausztria részére 1830 dinár, Jugoszlávia részére — elvámolva — 1570 dinár 100 kilogrammonként, a lapát a magyarországi fogyasztók részére 1360 dinár, a jugoszláviai fogyasztók számára pedig elvámolva 980 dinár 100 kilogrammonként). Mielőtt a vám csökkentése vagy eltérése folytán az illető árakat többé nem állítanak elő a belföldön, azok a vám alól való mentesítés ellenére is drágábbak lennének, mint most a behozatali vám beszámításával.

A mezőgazdasági köröknek nem szabad szem elől téveszteniük, hogy a mezőgazdasági termékek részére a belföldi gyári munkás a legbiztosabb fogyasztó. Ezeknek a külföldön való elhelyezése pedig mind nehezebb és nehezebb. Számításba kell venniük, hogy gyári munkásaink már most is adnak mezőgazdaságunknak évente körülbelül 2 milliárd dinárt élelmiszerekért. Iparunk további fejlesztésével növekedni fog az ipari munkások száma és ezzel egyuttal a mezőgazdasági termékeknek a belföldön való fogyasztása is. Nem kell elfelejteniük azt sem, hogy a gyáripár fontos adóalany úgy az állam, mint az önkormányzatok szempontjából.

Az aldozat, amelyet a mezőgazdákhoz az ő szükségletét képező cikkekre kivett vám fizetése által, amennyiben egyáltalán a vám okozza a megdrágulást, más formában megtérül és hasznára válik neki.

Az új vámtarifa kell hogy védelmet nyújtson a külföldi »dumping«-re ellen, amely mind sürűbben előfordul és már óriási károkat okozott hazai iparunknak. Csak egynehány legszembeszökőbb esetet akarunk felemlíteni, így a keményítő, szőlőcukor, szén

stb. esetét. Azonkívül a »dumping« ellen külön intézkedéseket kell tenni és az általános vámtarifáról szóló törvénybe Csehszlovákia példájára fel kell tenni egy »dumping« elleni záradékot. Kívánatos, hogy a törvény felhatalmazását arra nézve, hogy a minisztertanács az esetben, ha az ország érdekel megkövetelik, csökkentheti, illetve eltörölheti az illető vámtételt, kiegészítsék abban az értelemben, hogy a minisztertanácsnak joga legyen a vámot a fenti esetben fel is emelni.

A kereskedelmi és iparkamarák konferenciáján, amelyen úgy a beogradi, mint a zagrebi és ljubljani gyárosok szövetségei is részt vettek, megállapították már azokat az elveket, amelyek az általános vámtarifáról szóló törvény végleges megszövegezésénél figyelembe veendőek, így különösen ami a belföldi ter-

melés és egyáltalán a hazai gazdasági körök érdekelmeinek védelmét illeti. Természetes, hogy az üzemi anyagoknak minél kisebb vámmal való megterhelésére és a segédanyagoknak vámentes behozatalára vonatkozó kedvezmény kizárólag olyan cikkekre értendő, amelyeket az ország területén nem állítanak elő.

ÉRTEKEZLET A LLOYDBAN. Értesítjük a tagokat, hogy csütörtökön este nyolc órával kezdettel a Lloyd nagytermében értekezlet lesz, amelyre az elnökség a tagokat ezúton megbízza azzal a kérelemmel, hogy azon — a tárgy fontosságára való tekintettel — minél nagyobb számban megjelenjenek szíveskedjenek. Tárgy: Állásfoglalás az e hó 4-iki városi köngyűlésen elfogadott és a városi fogyasztási adóra vonatkozó szabályrendelet tekintetében.

A Népszövetség akciója a mezőgazdasági válság megszüntetésére

Dr. Sztojkovics Velja földművelésügyi miniszteri osztályfőnök és Sicsarevics Milivoj beogradi bankigazgató előadása Noviszadon

A mezőgazdaság válsága állandóan foglalkoztatja az illetékes hatóságokat és a gazdasági köröket, amelyek mindent elkövetnek, hogy ezt a súlyos problémát megoldáshoz segítsék. Legutóbb maga a Népszövetség is foglalkozni kezdett a mezőgazdaság válságának kérdéseivel és a Népszövetség gazdasági bizottsága már több ízben hívott egybe értekezleteket azoknak a teendőknek megbeszélésére véget, amelyek a válság eliminálásához vezetnek. Jugoszláviát ezeken az értekezleteken dr. Sztojkovics Velja földművelésügyi osztályfőnök képviselte, akit a nevizsadi tőzsde vezetője és a dunabánsági gazdasági körök felkértek arra, hogy előadás keretében ismertesse azt a munkát, amit a Népszövetség végzett a mezőgazdasági válság kiküszöbölésére. A miniszteri osztályfőnök a meghívásnak eleget tett és vasárnap délelőtt a noviszadi tőzsde nagytermében rendkívül érdekes előadást tartott a Népszövetség eddigi tanácskozásairól és azoknak eredményeiről.

A gyűlésen, amelyen az előadás elhangzott, Miroslavjević Koszta, a noviszadi Lloyd elnöke és a tőzsde alelnöke elnökölt. Megjelentek Novaković Mián, a báni földművelésügyi osztályfőnök, dr. Dugyverszki Gedeon, a tőzsde elnöke, Dugyverszki Gyóka nagybirtokos, dr. Petrović Branislav, a noviszadi tőzsde főtítkára, Bogdanović Milorad bankigazgató, Radoljević Györgye mérnök, báni tanácsos, Kőnigstättler Dusan nagykereskedő, Gerich István földbíró, dr. Galambos Pál szarabcejei földbíró, Kicin Miha volt bácskai tartományi bíró, Dugyverszki Alekszandar földbíró, Keiner Simon nagykereskedő, Matić Milorad, a dunabánsági komlótermelők szövetkezetének igazgatója és a dunabánsági gazdasági élet számos más fontos tényezője.

Dr. Sztojkovics Velja miniszteri osztályfőnök előadásának kezdetén ismertette azt a missziót, amelyet a Népszövetség által egybehívott gazdasági értekezleten betöltött, majd többek között a következőket mondta:

— Az értekezlet első feladata volt, hogy a válság okait megállapítsa, mert csak ennek teljes megismerése után lehet a teendőkről beszélni. E méltatlan kénytelen és röviden meg lehetett határozni a válság okait, amennyiben bebizonyosodott, hogy a mezőgazdaság kizsákolását az idézte elő, hogy

a termelési költségek túlságosan magasak a termés értékéhez viszonyítva és ezért a mezőgazdaság nem rentabilis.

Ez azonban csak elméletileg van így, gyakorlatilag, ha ezt az elvi alapot el is fogadjuk, egészen más szempontokból kell kiindulni a válság tényleges okának megállapításánál. Az értekezleten ebben a kérdésben háromféle megközelítést juttattak kifejezésre. Először a mezőgazdaság nincs megszervezve, a pénznek nincs aranyfedezete és a mezőgazdaság nem tud elegendő munkaalkalmat nyújtani, egyhogy

a mezőgazdasági munkások túlzottan kénytelenek más működésre áttérni.

Másodszor a mezőgazdaság nem tart lépést a gyáripár fejlődésével. A gyáripárosok célja az volt, hogy produktumuk árát összehangba hozzák a megváltozott viszonyokkal és a mai életstandardnak megfelelően felemeljék. A mezőgazdaság ezt nem tudta végrehajtani és

a mezőgazdasági termékek árai még ma is azon a nívón vannak, mint voltak 1914. előtt.

Az árak emelését a mezőgazdaságban az hátráltatta, hogy termelésük meglehetősen egyoldalú volt, nem felelt meg a modern igényeknek. Az ipari munkások táplálkozása a háború folyamán és a háború utáni években lassankint áttérrelődött a nagyobb tápértékű termékek fogyasztására. Az ipari munkástömegek életstandardja általában sokat javult és ezért a földtermékekkel nem elégszenek meg, hanem tojást, tejtermékeket és egyéb magas tápértékű termékeket kívánnak. A mezőgazdasági államokban a termelés nem fejlődött

a kereslettel és ez olyan hátrányokat okozott, amelyek válságba sodorták a mezőgazdaságot. Egyszerűen az a helyzet, hogy

Európa négy mezőgazdasági állama: Jugoszlávia, Magyarország, Románia és Bulgária nem tudja azt szállítani, amit a többi állam kíván.

A válság harmadik gyakorlati oka a szociális viszonyok megváltozása és az erős konkurencia, amelyek a gazdasági viszonyokban nagy eltolódásokat okoztak.

— Ezek a pontok nem merítik ki teljesen az okokat, mert hiszen

a túlprodukciónak is óriási szerepet játszik.

A háború után a európai államok felismerték azt, hogy vannak kihasználatlan földek, amelyeken kényelmesen foglalkozhatunk mezőgazdasággal és ha nem is teljesen, legalább részben elérhetik azt, hogy ellátják önmagukat mezőgazdasági termékekkel. Minden ország igyekezett önmagát ellátni és Európa élelétárát képező négy ország egyre kevesebbet tudott elhelyezni és mind többet volt kénytelen raktáron tartani. Oroszországot ezúttal nem vettük figyelembe, mert a háború előtti Oroszország viszonyait nem ismerjük eléggé, a mostani Oroszország pedig olyan keveset szállít külföldre, hogy nem jelentékeny tényező.

Sokkal jelentékenyebb tényező az Egyesült Államok, Kanada, Argentína és Ausztrália, amelyek óriási mennyiségekkel és kitűnő minőségű olcsó termékekkel elárasztják Európát és lassankint az európai termékeket kiszorítják az európai piacokról.

Európában a megváltozott viszonyok között, annak ellenére, hogy ma már csaknem minden ország intenzíven foglalkozik a mezőgazdasági termeléssel, alig valamivel, talán mindössze öt százalékkal növekedett a termelés, míg a fogyasztás erősen megnövekedett.

Amerikában a termelés olyan hihetetlenül nagy mértékben megnövekedett, hogy az európai termékek nem versenyképesek többé.

Az árak éppen ezért a nyugateurópai államokban sokkal alacsonyabbak, mint mielőtt, ahol a tulajdonképeni termelés történik.

Az előadó ezután táblázatokkal mutatta ki a nagy eltolódásokat, amelyek a világ mezőgazdaságában és fogyasztásában állottak be. Bemutatta az elmúlt évtizedek statisztikai adatait és összehasonlításokat tett a háborúelőtti és a háborúutáni viszonyok között. Bebizonyította a táblázatok segítségével, hogy

az árak általában állandóan esnek és ha a spekuláció ideig-óráig emelkedéseket okoz is, a visszaesésnél az árak ismét mélyebbre csusszanak, mint eredetileg voltak.

— A Népszövetség által egybehívott konferencia résztvevői egyelőre még nem jutottak el addig, hogy a válság leküzdéséhez szükséges eszközöket megvitassák — folytatta előadását dr. Sztojkovics Velja. — Egyelőre minden intézkedést megtekint, hogy az információs szervezetet minél jobban kiépítsék és ezáltal gondoskodjanak arról, hogy az európai államok pontosan és idejében tájékozva legyenek egymás szükségletéről. Ezenkívül, miután ez csak eszköz, a mezőgazdaság gondos megszervezésének kérdése jutott előtérbe. Az egyes államok máris olyan intézkedéseket tettek, amelyek kiválóan alkalmasak arra, hogy mezőgazdaságukat megvédjék. A legtöbb állam, amely újabb mezőgazdasággal foglalkozik, lezárta határait a tiszta külföldi termék előtt és csak úgy engedő forgalomba hozza a külföldi termékeket, ha belföldi termékkel keverik az előirt százalékban. Ezeket a zárlatokat a Népszövetségnek kell feloldania, hogy legalább Európa belső életébe szabad forgalmat vezessen be. Felmerült az a terv is, hogy

a tengerentúli államok termékeit ki kellene zárni az európai piacról,

ez azonban egyrészt nem felel meg a Népszövetség szellemének, másrészt az eladósodott Európa ilyen óvintézkedést nem tehet hitelezőivel szemben, mert ki

lenne téve a retorzióknak. A nyugateurópai államoknál különben semmi okuk sincs az ilyen intézkedések megtételére, mert a tengerentúli termékek nemcsak mennyiségben és árban nyújtanak előnyösebb feltételeket, de minőségben is jobbak, mint a mi termékeink.

Az előadó ezután áttért a mi viszonyaink ismertetésére és összehasonlításokat tett a mezőgazdasággal fejlettebb európai államokkal. Végül konkluzióként megállapította, hogy

mezőgazdaságunkat főként az egyoldalúság sordorta válságba.

Állattényesztésünk fejletlen és nem alkalmas arra, hogy exportálással foglalkozzék. Az ipari növények, főzélék és gyümölcs termelését sem tartja eléggé fejlettnak és azt a véleményét juttatta kifejezésre, hogy csak a gyökeres és teljes reorganizáció oldhatja meg a problémát.

Bejelentette, hogy a földművelésügyi miniszterium mindent elkövet, hogy a gazdálkodókat hozzásegítse az újraszervezéshez, de maguknak a gazdálkodóknak is körekedniök kell, hogy megmentsék helyzetüket. Ismertetette a kanadai termelési és eladási szervezetet. Elmondotta, hogy Kanadában a területeket három hatalmas poulera osztották fel, amelyek egyenként tizenhat járásra oszlanak és minden járást tíz aljárásra tagoltak. Az aljárások egy-egy kiküldöttel vesznek részt a járáskok termésgyűjtési szervezetében, a járáskok ismét egy-egy kiküldötttel utalnak a poule-ok szervezetébe és minden rész három megbízottal szerepel az eladás vezetésében, az eladást tehát összesen három ember irányítja, akik teljesen uralkodnak a piacon és egyöntetűen tudnak intézkedni.

— Ilyen, vagy ehhez hasonló szervezetekbe kell tömörülniök nálunk is a termelőknek — mondotta dr. Sztójkovic előadásának végén. — Természetesen az már a szakemberek feladata, hogy tanulmányozzák a mi viszonyainkat és azokhoz mértien intézkedjenek, illetve vezessék a szervezkedést. Készülni kell a reorganizációra és azt minél hamarabb meg kell kezdenünk, mert a mezőgazdasági válság az alapkrízis és ez idézte elő az ipari és egyéb válságokat. Ha a mezőgazdaságot rendezzük, nyugodtan és biztos alapra építve foghatunk hozzá az egyéb krízisek leküzdéséhez.

Az előadót a hallgatóság lelkesen megéljenzte. Sicsarev Milivoj, a beogradi Adria-Duna bank igaz-

gatója tartott ezután előadást a mezőgazdasági válságról és a sürgős teendőkről. A kiváló szakképzettségű előadó elsősorban a szervezkedési mozgalmakkal foglalkozott és kifejtette, hogy a szervezkedés az egyedüli mód arra, hogy a mezőgazdaságot kiemeljük mai válságos helyzetéből.

— Csak a gondosan megszervezett szövetkezetek, vagy szövetségek alkalmasak arra, hogy a mezőgazdaságot átszervezzék és rentabilitásá tegyék. Magyarország részéről erre vonatkozóan egy nagyon egészséges tervet vetettek fel, amely, mint ismeretes, azt célozza, hogy

Jugoszlávia, Magyarország és Románia mezőgazdasági termését együttesen egy központi szervezet helyezze el és irányítsa az eladásokat.

Nálunk ezt a tervet nagy örömmel fogadták és erősen támogatták.

Romániában azonban súlyos akadályokat gördítettek a terv keresztülvitele elé.

Ott politikai szempontokat emlegettek és azt állították, hogy azoknak az elintézéséig nem oldhatják meg a gazdasági együttműködés kérdését sem. Mi felülemelkedtünk ezeken, mert a politikai kérdések olyan természetűek, amelyek nem befolyásolhatják az együttes gazdasági szervezkedést. A gazdasági válság olyan súlyos, hogy válsággal lukszus ma politikáról beszélünk akkor, amikor a válság részleges megoldása lehetővé válik. Mi minden igyekezetünkkel azon vagyunk, hogy az egészséges tervet megvalósítsuk és abból minél több hasznot lássunk. Ha mi, az európai förtémelők, nem konkurálunk egymással, hanem együttműködünk, akkor erősebben és sikeresen vissza tudjuk venni azokat a támadásokat, amelyeket a tengerentúli termelőállamok indítanak ellenünk. Ezenkívül természetesen termelési rendszerünket is reorganizálni kell, hogy minden tekintetben elérjük a fogyasztás mai követelményeinek magaslatát és sokoldalúan tudjuk kielégíteni a keresletet.

Sicsarevics Milivoj bankigazgató előadását is lelkes éljenzéssel fogadták. Ezután került volna sor Novakovic Milánnak, a hámi földművelésügyi osztály főnökének előadására, valamint a szabad vitára, de az idő előrehaladottsága miatt a szabadvitát elhalasztották és elhatározták, hogy legközelebb, valszínűleg már jövő hétfőn, újabb értekezletet tartanak.

A kereskedelem és ipar a mezőgazdaság követelményei következtében, veszélyeztetve látja helyzetét. Ennek következményeképpen a bráti tőzsdén nagy árfolyamhullámzások voltak. Az értékpapírpiacon, amely az első hetekben, Skodától kiindulva, háussemozgalmal jegyében folyt le, az elmúlt hó végén, lassan lemorzsolódott. A főerdeklődés a járadékpiacra koncentráldott.

Románia

Az elmúlt évben érzett depresszió januárban is éreztette hatását. Az üzletmenet erősen akadozott volt. A bankok új hiteket nem folyosítottak. A fogyasztás minden téren a minimálisra zsugorodott össze. Határozottan észlelhető, hogy ugynevezett »bizalmi krízis« uralkodik, amely még jól megalapozott cégek anyagi nehézségeiről is tudott ellenőrizhetetlen híreket, de ezek legnagyobb részét hamisaknak bizonyultak. Fizetésmegszüntetések csak kisebb cégeknek fordultak elő.

Formális pánik csak Temesváron tapasztalható. Ebben a fontos kereskedelmi és ipari gócpontban három bank bukott meg, de a román Nemzeti Bank megnyugtatólag közvetített. A Nemzeti Bank a bankok megalapozását a fuziók keresztülvételében látja, de ezek a tervek még nem kerültek megvalósításra.

A pénzügyminiszterium a kereskedelem és ipar helyzetének könnyítése érdekében akciót indított a kamatok csökkentésére, de a bankok a kérdésben még nem foglaltak állást.

A mezőgazdaságot aggodalom tölti el, mert a téli hótakaró még a hegyes vidékeken sem maradt meg. A nedves időjárás kedvezőtlen hatással van a tengeri készletekre, amelyek április előtt aligha száradnak meg kellőleg és így szállításokra nem lesznek alkalmasak. Ez a körülmény azt a félelmet keltette, hogy nem lehet majd a kedvezőbb árakat a tengerentúli szállítmányok megérkezéséig kihasználni.

A nyersolajtermelés ma is napi 1500 vagont tesz ki, azonban új rekordtermeléssel számolnak, mert sok új forrást furtak.

A széntermelés csökkent, míg a vastermelés az elmúlt év januárjának színvonalán volt. A szénipar a kamatterhek nagysága miatt panaszokodik, mert az állam még mindig főleg vasuti anyagszállításokért több, mint kétmilliárd leivel tartozik.

Ugyanez áll a textiliparra, amelynek fogyasztását az állami rendelkezések biztosítják. Az általános üzletforgalomban azonban hanyatlás észlelhető és több fizetésképtelenség fordult elő.

A tőzsde teljes fizetetlen és a kurzusok lefelé tendálnak.

Az egész gazdasági életben a közeljövőre fellendülést nem várnak, legfeljebb a termésfeleslegek eladásából, amelytől a mezőgazdaság vásárlási megerősödését remélik, ami viszont a kereskedelem javára fog válni. Néhány nap óta a jó kereskedelmi váltók kamata 16 százalékról 12 százalékra csökkent.

KÖZGAZDASÁGI HIREK

A jugoszláv ipar részvétele a párisi mintavásáron. Az Avala közli: Ez év május havában Párisban mintavásár lesz. A beogradi külkereskedelmi intézet már érintkezésbe lépett a vásár igazgatóságával s felhívja a jugoszláv ipari termelők figyelmét, hogy minél nagyobb számban vegyenek részt a mintavásáron. A francia-jugoszláv kereskedelmi kamara vállalkozik arra, hogy a vásárra küldött áruk elvámolásáról, elhelyezéséről s kellő reklamáziójáról gondoskodik.

Előadás a supljaki gazdakörben. A supljaki gazdakörben február 16-án délután három órai kezdettel előadást tartanak a fajbaromfitenyésztésről.

A bor- és gyümölcstermelők kongresszusa Beogradban. Beogradból jelentik: A bor- és gyümölcstermelők országos szövetsége február 15-én kongresszust tart Beogradban. A kongresszus keretében Moser Brunó, a boradóról, Léderer György a borkivitel előmozdításáról és Ozsanics Sztankó a bortermelés fejlesztéséről tartanak előadásokat.

A borfogyasztási adó leszállítását kéri a vrsaci bortermelők. Vrsacról jelentik: A vrsaci bortermelők egyesületének népes küldöttsége jelent meg a napokban Jovanovics Svetolik polgármesternél. A küldöttség tagjai arra körték a polgármestert, hogy járuljon hozzá a bor fogyasztási adójának száz százalékkal való csökkentéséhez. A jelenlegi fogyasztási adó literenként ötven para és ennek az összegnek huszonöt parára való leszállítását kérték a bortermelők. A küldöttség szónoka hivatkozott arra, hogy az általános borkrízis talán az ország egyetlen várcsában sem sújtja a lakosságot olyan mértékben, mint Vrsacon, ahol ugyszólván a fél város bortermeléssel foglalkozik. Jovanovics polgármester nagy megértéssel fogadta a küldöttség érvelését és felszólította őket, hogy a borfogyasztási adó leszállítása iránt tegyenek előterjesztést a közgyűlésnek, amely rendkívül ülésen fogja tárgyalni a kérelmet. A vrsaci bortermelők azzal a tervvel is foglalkoznak, hogy küldöttséget menesztjenek a bánhoz, akitől a hánsági borfogyasztási adó ugyancsak száz százalékos csökkentését fogják kérni.

A kisantant államok gazdasági helyzete

Aktiv az 1929. évi jugoszláv kereskedelmi mérleg

A középeurópai gazdasági helyzet 1930 januárjában nem sok biztatást nyújtott. A gazdasági válság, amely az egész világon uralkodik, Középeurópában is érezhető. A kisantant államok gazdasági helyzetéről a következő adatok számolnak be:

Jugoszlávia

Ez év első hónapja mindenekelőtt a múltévi külkereskedelmi mérleg kedvező eredményének hatására állott. Csak néhány nappal ezelőtt váltak ismertté a múltévi decemberi kiviteli statisztika adatai. Eszerint múlt év decemberében a kivitel 468.340 tonnát tett ki 71 millió aranydinár értékben. Ezzel szemben 1928 decemberében a kivitel csak 347.937 tonnát tett ki és ez a mennyiség csak 51,8 millió aranydinárnak felelt meg.

1929-ben a kivitel 5.329.866 tonnát tett ki 722,8 millió aranydinár értékben, az előző év 4.526.762 tonna kivitelével és az 388,3 millió aranydinár értékkel szemben.

Az elmúlt évben tehát súlyban 17,7 százalékkal nagyobb volt a kivitel és értékben 23 százalékkal több, mint 1928-ban. Az 1929. év behozatali adatai eddig ismeretlenek. Hozzávetőleges számítások szerint a behozatal tavaly alig lépi túl a 700 millió aranydinárt, úgyhogy az 1929. évi külkereskedelmi mérleg aktív lett.

Buza 115 millió dinár értékű került a múltév decemberében kivitelre, épületfa 106 millió dinár értékű és tengeri 88 millió dinár értékű.

Januárban sem igen változott meg a jugoszláv gazdasági helyzet, a gabonakereskedelemtől ugyan a készletek erősen megcsappantak, viszont a fatermeskedelemben a készletek lényegesen felhalmozódtak.

A tengeri árak erősen ellanyhultak. A noviszdai terménytőzsdén a búcskai és szeremi tengeri 102,50 dinárba kerül, búcskai tengeri április-májusra 120—125 dinárba. Ezzel szemben a buzaárak kissé megszárdultak. A noviszdai tőzsdén búcskai 78 kilós buza 210—212,50 dinárba emelkedett. Délbánati 78 kilós ára 192,50—195 dinárba ment fel.

A tojásárak erős visszaesése nagy károkat okozott a tojáskereskedelemlnek.

1929-ben 1062 csőd volt az előző évi 917 csődesettel szemben. Az emelkedés kizárólag a szerb-montenegrói területre szorítkozott. Minden más területen a csődök száma erősen visszaesett.

Januárban a gazdasági élet legnagyobb eseménye: hogy a külföldi tőke nagyobb érdeklődést mutat Jugoszlávia iránt. Bleichröder Hans, a német iparmágnás beogradi látogatását nagybuzsábas ipari és pénzügyi transzaktóknak hozták összefüggésbe.

Jelentős gazdasági esemény a newyorki Bush szállítványozó cégnek beogradi letelepedése, ahol nagyobb vállalatot kíván létesíteni.

Harriman erdővételei Montenegróban és vasutépítőtervei — koncesszió iránti kérése már az illetékes tényezők előtt van.

A közel jövőben Délszerbiában egy nagyobb autbuszforgalmi vállalat alakul.

Csehszlovákia

Az elmúlt év utolsó hónapjaiban mutatkozó gazdasági hanyatlás januárban is érezhető volt. A gyár-ipar foglalkoztatása kevesebb volt, mint annalelőtte és emiatt emelkedik a munkanélküliek száma.

Január közepén tette közzé központi statisztikai hivatal a múltévi külkereskedelmi adatait, amelyek nagyjában mefeleltek a várakozásoknak. Sőt a decemberi mérleg is aktívan zárult és 25 százalékkal jobb volt, mint tavaly decemberben.

A gazdasági folyamat ellanyhulására jellegzetes, hogy a behozatal decemberben 9 százalékkal kisebb volt, mint 1928 decemberében. Ezzel szemben az 1929. évi, mint az 1928. évi decemberi kivitel emelkedő irányzatot mutatott. A múltévi összkivitel 20.416 millió csehkoronát tett ki, míg a behozatal 19.919 millióra rugott. Az aktív többlet 479 milliót tett ki. A mérleg eszerint 76 százalékkal, vagyis 1.519 millió koronával kisebb.

A vas-, üveg-, szén-, selyem- és gabonakivitel javult. A bőr-, kender-, juta-, nemesfém-, papir- és fakivitel, nemkülönbén a gép-, szerszámok-, gyümölcs- és főzélékijárat kivitele stabil maradt. Viszont a cukor-, gyapjufonál- és gyapjuárak kivitele és így az állati termények kivitele visszaesett. Az ablaküveg-kivitelnél 75 százalékos hanyatlás észlelhető.

Majdnem minden termelési ágban korlátozások fordultak elő. A munkások leépítése tovább tart. A helyi sztrájkok, amelyek az előző évben csak szórányosan jelentkeztek, egyre szaporodnak. A leisztádi és unterreichenau ablaküvegyárak beszüntették üzemüket. A vas-, gép- és textiliparban a munkanélküliség emelkedőben van. Százalékszerűen azonban a munkanélküliség aránylagosan még mindig nem nagy, de állandó és tartós emelkedése, mint konjunkturajelenség figyelmet érdemel.

Januárban a gazdasági körök érdeklődése az ugynevezett »kis vámválaszt« köré koncentráldott. Ezenkívül vita tárgyát képezi egy terjedelmes, mezőgazdasági szükségprogram, amely uralkodórészben a mezőgazdák kívánásait tartalmazza.

Hasonlóképpen sok szó esett a gabona-mag és gabonafeldolgozó részre károsító monopóliumról.

NYILT-TÉR

Koronabónokat
a legmagasabb áron vesz

Rádió Reklám
TELEFON 2-20 Subotica, Pašičeva ulica 7

Subotička Industrija Koža D. D. ovime ojavlja, da će dana 23. februara o. g. u 11 sati pre podne u advokatskoj kancelariji Dr-a Imre Dierdj održati

vanrednu glavnu skupštinu

sa sledećim dnevnom redom:

1. odrednice ravnateljstva i nadzornog odbora, davanje razrešnice istim,
2. zaključak o likvidaciji društva i izbor likvidatora.

Upozoravaju se g. g. deoničari, da u smislu §-a 19. osnovnih pravila moraju barem 8 dana pre glavne skupštine položiti njihove deonice uz priznanicu kod Jugoslavenske Banke D. D. Podružnice u Subotici.

U Subotici, dana 4. februara 1930. godine.

Ravnateljstvo.

Popović Svetozar moli es Nikolić Pavle čibi **gyógyszereszek elcserejték gyógyszerait.** Felkérem hitelezőiket, hogy követeléseiket nálam legkésőbb február 20-ig jelentsék be, mert a később bejelentett követelésekért a felek nem vállalnak felelősséget.

Dr. Švare Ferenc, ügyvéd
Mol.

POZIV

Golubarsko i Zivinarsko Udruženje u Novom Sadu na osnovi odluke svoje godišnje skupštine održane u Novom Sadu dana 25. januara t. g. ovim poziva sva zivinarska i druga slična udruženja na teritoriji Dunaške Banovine da izasluju svoje opunomoćenike u Novi Sad dana 16. februara 1930. god. radi obrazovanja jednog centralnog zivinarskog udruženja Dunaške Banovine, koje bi se eventualno docije proširilo na celu zemlju, kao takvo zastupajući interese zivinarstva cele Jugoslavije.

Delegati se imaju prijaviti gore označenoga dana sekretaru zivinarskog udruženja g. Kostu Dima u Novom Sadu, Berza, gde će se u svečano sali i sednica održati u 10 časova predpne.

Mole se izabrani delegati da svoj dolazak blagovremeno prijave.

Eventualno potrebnih obavestaja daje sekretarijat Udruženja, Futoška ul. broj 96.

Novi Sad, 3. februara 1930. god

Kosta Dima s. r.
sekretar.

1222

Šaca Dundjerski s. r.
predsednik.

Poglavarsvo Opštine Padej.

Broj 538—1930.

OGLAS

Opštinsko Poglavarsvo u Padeju, snéz Vel. Kikinda, izdavaće na javnoj dražbi pod zakup 400 jut. pašnjaka za 1930. god. u četiri parcele. Dražba će se održati 16. februara 1930. god. pre podne u 11 časova u opštinskoj kući.

Uslovi se mogu videti svakodnevno u železničkoj pisarnici.

Padej, 3. februara 1930. god.

Opštinsko Poglavarsvo.

Többoldalú megbízásból módunkban áll különféle gyárimányu és típusu használt de teljesen jó karban levő autókát nagyon olcsón és előnyös feltételek mellett eladnunk.

Ezen autók részben a szubotikai, részben a veliki becskerekai garageunkban (Krunska ulica 27) bármikor megtekinthetők.

AUTOMOBILIA GARAGE
Borošić i Drug

Kiállítási üzlet: Manojlovićeva ul. 8.

Műhely: Skadaraka ul. 8.

Tavaszi és nyári divatlapjaink megérkeztek. Kívánatra árjegyzéket küldünk.

SCHMOLKA

Novisad, Jevrejska 7

Közlöm igen tisztelt vevőimmel, hogy Klein B. Ignác utazómat elbocsájtottam, minthogy arról értesültem, hogy vevőimtől többbizben készpénzt és visszarút vett át. Kijelentem, hogy az 1928, 1929. és 1930. évben neki fizetett készpénzt vagy neki átadott visszarút nem ismerem el, mert nevezettnek meghatalmazása nem volt.

UNION SABLON FLŐNYOMDA

985

Szenta.

Meghívó

A SZUBOTICAI VILLANYTELEP SPORT KLUBJA
t. 6 február hó 20-án délután 17.30 órakor tartja meg

évi rendes közgyűlését

A sport klub hivatalos helyiségében a következő tárgyszorozattal:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés 1929-ről.
3. Felügyelőbizottsági jelentés 1929-ről.
4. A régi vezetőség felmentése.
5. Új vezetőség választása.
6. Esztelleges indítványok.

Felkérjük a t. tagokat, hogy a közgyűlésen minél nagyobb számban szíveskedjenek megjelenni.

1248

A SPORT KLUB VEZETŐSÉGE.

Felhívom a kereskedők és keresztesek figyelmét, hogy férjemnek, Gergely Mihálynak előzetes hozzájárulásom és beleegyezésem nélkül hitelt ne adjanak, mert ingó és ingatlan vagytonunk közös kezelését beszünttettem és a mai naptól kezdve felmerülő adósságokat nem ismerem el.

Egyben felhívom a gabonakereskedők figyelmét, hogy férjem 1929 és 1930 évi kukorica- és buzatermését ne vegyék meg, mert az már el van helyezve.

Sztaribecsei, 1930. január 31.

1223

Gergely Mihályné.

Puha hulladékléc

1 m hosszú, kétszer kötérv. franko hármelék állomás, vagon-tételben legolcsóbban szállít.

— SCHÄCHTER SALAMON FAKERESKEDŐ SZUBOTICA —

HAIDEKKER FONAT
HUNGÁRIA DRÓTFONAT

Jugoszlávia vaskereskedőinél
újából kapható

Haidekker Sándor Rt.
Budapest, VIII., Üllői ut 48/38.

Jólbevezetett jutalékos képviselőt keres esetleg költséghozzájárulással gyári lerakattal bíró, évtizedes budapesti női- és férfiszövet-nagykereskedés Jugoszlávia területére

Csakis legelőrendű, igazán jólbevezetett urak részletes ajánlatait kérjük „Elsőrangú erő 88” jellegre Tenzor Gyula hirdetőjébe, Budapest IV., Szervita tér 8

20 évvel megfitalította a
„SCHNEEWEISS”
HAJREGENERÁTOR!

Visszaadja a megfésült haj, bajusz, szakáll eredeti színét. Garantáltan megrementes. Minden gyógyszer-tárban és drogériában kapható. — Ahol nincs, oda 40 dinár előzetes beküldése után két liveggel bérmentve szállít

BALLA DROGÉRIA, Vel. Becskerek

Szóljanak maguk

a „Rekord” gyorskötőgép tulajdonosok:

Igazán őszintén kifejezem magam, hogy nem reméltem volna, hogy ilyen könnyen elő lehet állítani mindazokat a dolgokat, amit eddig olvastam leveléből és a hirdetéséből. Teljes meglepésemmet felezem ki Önnek úgy a gép működése, mint pedig a nálam volt oktatóról íránt.

Kraljevreg.

Pillipovics Jován

A két hónap előtt Öntől vett Rekord gyorskötőgép működésével igen meg vagyunk elégedve. Mindig rendesen és pontosan megkapom Öntől az általam készített és szállított harisnyákért a nekem járó munkadíjat és a pamutot. Kérünk még egy gépet küldeni vasutal anyósom, Hajnal Mihályné címére. Házszám ugyanaz, mint a mienk.

Bogojevo, Erdő u. 233.

Hajnal Lajosné

A gép kifogástalan működésével és annak bámulatos teljesítményével igen meg vagyunk elégedve.

Senta, Car Uroša 18.

Hevér Mariska

A gépecske működésével nagyon meg vagyok elégedve.

Novakanizsa.

Mélykutiné Szilágyi Margit

A szállított gép a hozzáfűzött várakozásunknak teljesen megfelel, a nálunk volt oktató működéssel rendkívüli módon meg vagyunk elégedve.

Pancevo, Kraljevicsa Djordja 119.

Roos Kristina

A gép nagyszerűen működik és nyolc óra alatt másfél futat pár harisnyát már most is képes vagyok előállítani. A kész munkáért mindig a legpontosabban kézhez kapom a nekem járó díjat.

Ostjick, Kokotova 55.

Kálózy Ferenc

Két napi otlétem alatt annyira elsajátítottam a gép kezelését, hogy nagyon szépen tudok dolgozni. A gép kifogástalan.

Subotica, Bogovicseva 12.

Bárányi Jenő

A gépen igen szépen tudok dolgozni.

Staramoravica, 1269.

Pap Lajos

A gép működésével a legteljesebb módon meg vagyok elégedve.

Tornjos.

Homolya István

A gép mindnyájunknak nagyon tetszik, kérünk még két gépet küldeni, egyet a nővérem részére és egyet a pályafelvirgázó címére...

Skrad-Susicsa 72. sz. őrház

Schneider Antalné pályaoer neje

Egy ugyanilyen gépet szeretnék Triesztbe a nővérem részére küldetni, kérek azonnali választ, hogy és mint volna lehetséges.

Ljubliana, Levseva 11.

Heide József

nyung. erdőőrtanacosos

Még egy nagy csomó ilyen levél címmel bárkinék rendelkezésére áll!

A gép ára, míg a jelenlegi készletünk tart, 3650 dinár készpénzben. Sem hitelre, sem részletre nem szállítunk. Az uton levő új szállítmányból már csak 4800 dinárjával fogjuk kiszolgáltathatni a t. rendelőket. A „Rekord” gyorskötőgépek kizárólagos vezér

A „REKORD” gyorskötőgépek kizárólagos vezérképviseletősége:

Berényi Zsigmond

Ostjick, L. Krezmina ulca 13.

A pályaudvar közvetlen közelében!

Kivándorlók figyelmébe!

Aki az Egyesült Államokba, Kanadába vagy Délamerikába: Argentínába, Brazília, Uruguay államba akar utazni, annak azonnali és díjtalan felvilágosítást nyújt a

FRANCIA VONAL

Hasonló felvilágosítást nyerne a visszautazók is.

Beograd

Sombor

Vel. Becskerek

Karadzordjeva 91. Vajvoda Putnika Venac 20. Obala Princeza Jelena 3

PIKTOROK

kereskedők

figyelmébe ajánlom, hogy
piktor sablonpapírta legolcsóbban és legjobban
ültem szerkesztik be. Kíván-
ságra a papírt ki is vágjuk
és legolcsóbban szállítjuk a
legújabb mintákat.JÓ UTAZÓI FELVÉSZÜNK.
Union Sablon-Vállalat
Senta

Szódagyár

nagy vevőkörrel
elköltözés miatt

e l a d ó

Levélbeli megkeresések
Schmolka hirdető iro-
dában Noviszád külden-
dők „Szódagyár” jellegére.NYUGATINDIAI BANÁN
A LEGJOBB
DE CSAK ÉRETTEENKiváló minőségű,
érett nyugatindiai
BANÁN
kapható nagyban (10 kg-os ere-
dőt csomagolásban), kicsinyben
Almási József
gyümölcskereskedésében és
Kovács és Gelányi
fűszer- és csomagolóüzletében
Minden szombaton frisse
szállítmány
Megrendeléseket gyorsan és pon-
tosan eszközölünk 4711078
ZSÁKPONYVA
ZSINEGlegolcsóbban
AVRAM SCHIFFzsák- és ponyva-
kölesüzletnélAFRIK, LÓSZÓR
és LÓTAKARÓKgyári lerakata
HEVEDEREK
TÖMLŐK stb.NOVISAD Telefon: 2403
Telegr.: JutóútiFiók: Beograd-Sava
Kérjen árajánlatot!30.000
dinártőkével és némi garan-
ciával rendelkező, ke-
reskedői érdekekkel bíró
egyes, szolid, biztos
megélhetést biztosíthat
magának. Érdeklődést
továbbítRADIO REKLAM
SUBOTICA
1174

OKTALAN SZERELEM

REGÉNY

Irtta GERGELY BORISKA 21

De így igazán nem érdemes élni. Eliznek
biztosan igaza van. Milyen nagy lehet a szé-
gyene, ha ezt már ilyen szavakra tudja váltani?Eliz lefeküdt és nemsokára lehetett hallani
egyenletes szuszogását. Azonnal elaludt a nagy
lelki fáradtság következtében.Oly lecsavarta a villanyt, vette kabátját
és csendesen kilépett a szobából. A kapu kulcsa
a zárban volt. Megfordította és kiment az uc-
cára. Az ajtót újra bezárta és a kulcsot az ajtó
alatti résen bedugta.Mindezt nem megfontoltan cselekedte. Csak
egy érzés üzte el a nővér mellől, akivel ezek
után a szavak után úgy érezte nem lehet többé
együtt élnie.A hó megcsikordult lábai alatt. Csapós szél
fújt, de ez most jól esett a felhevült lánynak.
Gyorsan lépegetett és érezte, hogy kellemesen
hat rá a tiszta téli levegő. A kis házak ablaksze-
mei még világítottak, nem volt késő, de járókelő
már alig akadt az utcán. Oly végigment a fő-
uccán, ami a Dunához vezetett.A Dunapart teljesen néptelen volt. Fehér
csikján egy keskeny fekete vonal mutatta a gya-
logjárót. Oly megindult ezen az uton, a Duna-
part mentén.Mint azt a Pepi néninél és a tiszteletesék-
nél, aztán az ideutazása alkalmával is, oly fájón
érezte újra a magányosság fájdalmát.— Há mindenki idegen lelkiükhöz, még az
édes testvér is idegen hozzá és nem érti meg?Soha senkivel sem lehet osztozni szívvél,
lélekkel igazán? Mi az, ami a jólelkű Elizt ilyen
kegyetlen kitérésre kényszeríti éppen akkor, am-
kor az ő lelke boldogságtól repdesett? Csak-
ugyan ilyen megbocsájtathatlan bünt követett el?
Hiszen nem árt vele senkinek és amit szenvedni
kell érte, ő fogja viselni, senki más!— Oh, most még csak én vagyok aki szen-
ved és akit megvet még az édes testvér is...
de azán... aztán, ha eljön a kicsi ártatlan lé-
lek, az is érezze meg ezt a szeretetlenséget?Az elhagyatottság és nyomor borzasztó ké-
pei torlódtak elő. Mintha egy könyv nyílt volna
meg előtte, tisztán olvasta belőle a gyermek
sorsát: Szegény. Apátlan. És ha ő neki baja tá-
mad, esetleg meghalhat a gyermek, senkitlen.
Mindenki üthet, rughat rajta... Kérdezni fog-
ják: Ki fia vagy? Irtózat, irtózat!És ha lány...
Oly a maga sorsán keresztül érzeklte,
hogyan milyen egy árva lány sorsa.A Duna mint egy széles fekete moarésszal-
lag ölelte át a havas tájat. Ezüstfekete fénye
gyászos szomorúsággal csillogott.Oly megállt. Nézte a vizet és úgy érezte,
hogy a csendes csobogás most hozzá beszél és
ő érti a szavát:A Duna hívta őt ismét.
Letért az utról és a víznek tartott. Ahogy így
félleg megfordult, nem messze tőle egy fekete
alakot vett észre, aki sietve közeledett. Meg-
ijedt:— Jó isten ki ez? Oly félénk természetű
volt és most ugyszólván nem is tudta, hogy hol
van és hogy került ide. Nem gondolt az utra,
amely vitte előre, keskeny fekete hidján, mi-
alatt ő befelé nézett életének keserű-édes külön
világába.Most nem mert tovább menni. Visszalépett
az utra és szembe fordulva a fekete alakkal,
reszkette indult meg visszafelé. Nem akart gyá-
vának látszani. Nehány pillanat múlva, megdöb-
benve ismert rá a grófra.— Csaknem hazulról követem önt és... és
úgy látom nem egészen alaptalan aggodalom
kerget az ablaka alá. Hova indult?

— Sétáltam — dadogta Oly.

Hogy éppen a grófot találta magával szem-
ben az feloldotta benne a szörnyű lelki feszült-
séget és zokogni kezdett.

Ernö ijedten karolta át.

— De mi történt istenem, jöjjön hazakisé-
rem. Megfázik még... Édes kis lánykám egé-
szem megrémit.Olynak most kétszeresen, százszorosan jól
estek ezek az aggodalommal teli gyengeségek.
Egy lény mégis van a világon, aki szánalommal
és szeretettel öleli körül.

Meggyötörtén és gyávan, mint egy üldözött

vad engedelmesen simult bele a védő karokba
most. Heves zokogása egész testét rázta, mint
a vihar a fiatal fát.Ernö simogatta és gyengéd szavakkal csil-
lapította. Ezek hatása alatt tényleg sikerült le-
csillapodnia. Kibontakozott a férfi karjaiból és
megindult visszafelé az uton.Ernö karonfogta és kérdezte:
— Valaminek mégis történni kellett. Önt
olyan nyugodtnak láttam a multkor, hogy most
nem magyarázhatom meg ezt a felindulását. Ké-
rem legyen hozzám bizalommal.— Ön olyan jó, mint senki más — mondta
a lány halkán.

— Nem jóság ez édesem.

Kurtán felvetett:

— Néha az az érzésem támad, hogy egy-
kor valakinek valamikor számot kell adnom az
ön testi-lelki épségéről. Valami vigyázni késztet
önre.— A jó Isten bizonyára számon veszi. Ha
ön nem jön ma utánam...— Csak nem akart valami könnyelműséget
elkövetni. Oly remélem nem? Gondoljon sze-
gény Elizre.

— Oh, Eliz gyűlöl engem... éppen ezért...

— Ez lehetetlen. Ön képzelődik. Eliz ra-
jongva szereti önt. Ennek ezer jelét adta. Talán
most ideges szegény. Hallom igen rosszul van
a lábára. Talán ez teszi keserűvé. Meg kell őt
értenie.Már a faluban voltak. Kihalt és néptelen volt
az ucca.— Oly ígéretet kell tennie nekem, hogy
nem gondol többé hasonló bolondságra.— Megígérem. Gyávaság az étellel szem-
ben. Belátom.

— No ugy-e? Remélni kell. Jó éjszakát.

Olynak sikerült csendben bejutni a lakásba.
Eliz fel sem ébredt. Mély nehéz álomba feküdt
mint rendszeren az éjszaka első felében, hogy ko-
ra hajnalban felébredve álmatlanul gyöttrődjön
reggelig.Eliz másnap már bánta kitörését, bármenny-
nyire igazságosnak tartotta is. Fájó látnia a szo-
moru fiatal arcot és a szótlan járását-kelését
hugának. Most érezte csak, hogy peszimizista lel-
kének milyen jól esett a vidám természetű, min-
dent szépek látó teremtés, aki így kiegyensúlyozta
az ő sötétebb látását. Belátta, hogy sem-
mi értelme nem volt ennek, mert a tényeken úgy
sem változtathatott vele semmit, csak eljátszotta
szeretetét annak a lánynak, aki mégis csak
egyetlen hozzátartozója a világon.Déltájban levelet hozott egy küldönc. A gróf
irt Eliznek:

Kedves Elizke!

Legszívesebben személyesen kerestem vol-
na fel, nagyon szeretném önt látni, de nem
akarok alkalmatlankodni.Valamire kénytelen vagyok felhívni fi-
gyelmét, amire súlyos okom van. Nem tu-
dom mi hatott kedves huga kedélyére oly
végzetesen, de ha a véletlen tegnap este nem
sodor utjába, lehetséges, hogy önnek ma
nincs többé huga. Kérem óvja őt lehetőség
szerint és nyugtassa meg Ha Oly nem szólna
a dolgról, kérem ön se tegyen előtte
említést erről, minek őt felizgatni ezzel.Mély tisztelettel eltelve önök iránt, min-
denben szívesen vagyok rendelkezésükre.

Zaldn Ernő.

Eliz kezében reszkett a levél. Sokáig ült
mozdulatlanul. Aztán zsebébe csuszátva a leve-
let, mankóira támaszkodva odament a kerevet-
hez, ahol huga feküdt sápadtan, lecsukott szem-
mel.Eliz megállt és nézte a huga hosszú fekete
szempilláit. Egyszerre édesapja arca rajzolódott
elő, ahogy lecsukott szemmel feküdt a ravatalon.Mintha éles karmokkal hasítottak volna e
szívébe. Elejtette mankóját és lerogyott a di-
vány előtt.— Bocsáss meg Olym, gonosz voltam, na-
gyon sajnálom — zokogta.

(Folytatás következik)

Virágai
gyönyörűen fejlődnek és
pompásan virulnak ha
Kanipos növényfaj-
ságot nevel, őket.
Ára 12.50 és 42.- Din.
Szorgalmasan TOJÓK
aprózárnyasok
nevelésére, hízalásra
és baromfi betegségek
ellen utólráhatatlan a
KOKO baromfi por
Ára 10.-, 40.- és 115.- Din.
Schmolka úr utca 12. sz. 1. emeleten
Pápai László utca 1. sz. 1. emeletenGERBAUD
(KUGLER)
cukorkák
állandó raktára
Neményi i Drug
fűszer- és csemege üzleteZongorák
és hangszerek
előrendű világ-
gyártmányokat,
részletfizetéssel
ajánl
Edmund Raab
Sombor
Kérjen katalógust!Pénzkölcsön
földbirtokokra, rövid és
hosszu lejáratú, olcsó
kamatra, vagy legelőnyö-
sebb törlesztéses alapon.
Gyors lebonnyolítás. Leve-
lekre is azonnali válasz.Ronai Ilija
banküzlet által
Subotica,
Ur. Kaszinó-épület
Ügyvitelüket mindenképp felveszükMignon
Institutor Sándor
cukrászdájában
Sütemény
árja 2 dinár
Valamint kitűnő
torták
oleón kaphatók
Subotica, Sirosmajerova ul.
22 szám, HalpiacElőrehaladt szezon miatt
a raktáron levő
kis csizmák
és kis cipők le-
szállított árban
kaphatók
Női és férfi cipőket mérték-
űtől kezdve, színes és be-
teg lábakra különösen nagy
figyelemmel.
Thurzó cipész
Subotica, Karadjordjev trg 5Piros narancs
mandarin, Almeria-
szőlő, datolya és az
összes déli gyümölcsök
kaphatók. Sombori turó
kg 20 dinár
KISS ISTVÁNNÁL
Subotica, Aleksandrova ulica
Alapítva 1897-benÜzlethelyiség
és háromszobás modern
lakás
fürdőszobával
kiadó
Sugár Manónál1930
év szennációja
Szabados
műbutor
Subotica
Daničičev put 1.

Igazolhatóan jólmenő teksztilvállalat keres társat

az egyik társtulajdonos betegsége miatt tökéletes munka-
Csakis komoly, tökéletes urak küldjék írásbeli érdeklődésüket vagy címüket „Textiltárs” jellegre Schmolka hirdetőirodába Novisád

Paszakmában jártas,
mérlegképes könyvelőt,
ki a szerb, német és magyar levelezésben jártas, azonnali belépésre keres nagyobb bácskai fakeskedés.
Csakis szakmabeliek adják be írásbeli ajánlataikat Schmolka hirdetőirodába Novisád „Könyvelő” jellegre

Parfumeria eladó

Veliki Bečkerekben a város legjobb és legforgalmasabb helyén jóforgalmu parfumeria más vállalkozás miatt eladó.
Leveleket a kiadóhivatal továbbít

A MODERN NYELVTANULÁS NEM FÁRASZTÓ

ellenkezőleg napról napra növekedik öröme, mert
amint megkezdte a tanulást, már beszél is!
Nem a nyelvtani szabályok halmazát adja, hanem gyakorlati módszerrel irta

VUJKOVICS MARICA SZERB-MAGYAR nyelvtanár
Ara 30.- dinár
Kapható a Bácskai NAPLÓ könyvosztályában
Vidéki szállításhoz 5 dinár portó

Elektro és autogén-heggesztő műhely
Darabos Lajos Beograd
Kralja Aleksandra ul. 69
11052

MEGNYILT
Dr. HOLZSCHUH
SZANATORIUMA SZOMBORBAN
VOJVODE PUTNIKA VENAC 46. TELEFON 248
legmodernebb felszereléssel:
két műtőterem, szülőszoba, Röntgen, diathermia, ibolyántúli sugaras kezelés (Mesterséges magaslati napfény: Kvarc- és Sollux-lámpák.)
Szép, kényelmes betegszobák folyó vízzel. — Állandó orvosi felügyelet.
Iskolázott ápolószemélyzet
Elsőrendű ellátás
Mérsékelt árak

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy má 1 óráig, vasgondolt és almasó költséggel. Legkisebb apróhirdetés ára 10 óráig. Csak felhívástól jegyzett levelekkel továbbítható.
Kérdéseket bőséggel válasszuk meg melléklettel

LEVELEZÉS

Gospojica V. O. neka podigne list poste restante. Glišo. 1215
Witwar, mittleren Alters, katholisch, vermögend, sucht Ehebekanntschaft mit deutschem Fraulein in gesetztem Alter mit Vermögen. Briefe unter „Geschäftsname“ an die Administration erbelen. 1282

HÁZASSÁG

Nőstine 35 éves orvos 2 millió vagyonnal, 38 éves önálló ügyvéd 6 évi praktissal, férjhezmenne 49 éves, izraelita özvegy urasszony 500.000 dinár vagyonnal. Benősülés lehetséges. Cím a kiadóban. 8

FOGLALKOZÁS

Elegáns ruhát a szabás tesztel. Jó szabással időt, pénzt és elismerést szerez.
Ruha-szabás
tanulásra kezdőket és haladókat felvessz Futó Tamás szabó, Subotica, Trumbićeva 7. Levelekre válaszolok. 530

Kárpitos

szakmában vágó munkát, javítást és új, jutányosan vállalja Konrad Kárpitos, Subotica, Bácsmegegyi Napló mellett. 716

Nyakkendő

készítést és fordítást vállalja Fortuna nyakkendőipar, Ruff-palota. 544
Gyógyászati-asszisztent keres nyelvismertekkel Ivacković gyógyszerész, Velika Kikinda. 959
Elebranga manikűrözés február 15-ikére állást keres. Vidékre is elmegy. Cím a kiadóban. 1187

Okl. gyógyszerész szerb-magyar nyelvismertettel március 1-re conditiot keres. Cím a kiadóban. 1088

Vésnök, aki az összes szakmabeli munkákban jártas, jelentkezzék fizetési igényei megjelölésével Ludvik Kan, Beograd, Kn. Spomenik br. 3. 1155

Ügynökök, viszonteladók, keresetnek Dunabánság minden városában és nagyobb községben újdonság eladására 50% kereseti lehetőség. Vezérképviselő: Belimanastir postafiók 25. 1211

Kovácssegédet keres Kecskeméti Pál, Stara Moravica. 1044

Nevelőnőt, aki tökéletesen bírja a német nyelvet is, Szentára 3 kisgyermek mellé keresek. Ajánlatok az igények megjelölésével és fényképpel Vig Lajos, Senta, címre küldendők. 1191

Komoly, szorgalmas urileány, aki magyarul és szerbül tud, irodai alkalmazást keres. Sírves megkeresését a kiadóba küldjék. 1282

Mindenek lányt keresek.

Jelentkezni I. Cséska utca 2. szám alatt. 1255

Akadémiai módszerrel tanítok zongorázni 30 din.-ért. Cím a kiadóban. 1239

Angol tanítok kérdőket kitűnő módszerrel 18 din.-ért. Cím a kiadóban. 1260

Mindenkét kitanítok jövendőmező foglalkozásra, aki címét „Ujlesztendő” jelleggel beküldi a kiadóba. 1204

Intelligens jobb házból való lány, házkisasszonynak, vagy gyermekek mellé nevelőnek menne. Felső- és alsóulavarráshoz, kézimunkához és a háztartás minden ágához ért. Ajánlatokat 1246 szám alatt a kiadóba kér. 1246

Kifutót keresünk azonnali belépésre. Medjunarodni Novinski Zavod, Subotica, Voinovićeva ulica 7. 1221

Vadászok figyelmébe. Fajliszta vadász- és farkaskutatókat 6 hónaptól 1 éves korig idomításra elfogadok. Rintve Fülöp rendőr- és vadászkutya idomító, Sombor. 1225

Mérlegképes könyvelő, levelező, szerb, magyar, német nyelvtudással állást keres. Címre Vig Lajos, Senta. 1151

Perfekt szerb, német, magyar levelező-könyvelő, minden irodai teendőben jártas, állást keres. Cím: Leichinger Feodor, Veliki Bečkerek. 1200

Kalapossegédet, elsőrendű női kalapmunkást felvesszünk. Braća Vitancović. 1264

Emléktáblákat (Jahrstättel) készít a legszebb kivitelben Weisz Mór, Jugovićeva ul. 22. Levelezőlapon is megrendelhető. Szíveskedjék az elhunyt heber és magyar nevét, a halálának évfordulót megírni és én a táblát azonnal elkészítem. 1256

VÉTEL-ELADÁS

KIRAKATÚVEGEK VITRUMNÁL, NOVISAD. FUTOEKI PUT 187. 9287

Mezőgazdasági gépraktár és műszaki üzlet más vállalkozás miatt kedvező feltételek mellett átadó, esetleg betársulhat szakmabeli, szerb, magyar, német nyelvet beszélő szakember. Ajánlatokat „Biztos” levél jellegre a kiadóba kérek. 265

Gyaládi ház nagy telekkel olcsón eladó. Érdeklődni a Heisler-fürdőben, a pénztárnál. 705

Eladó Velika Kikindán a centrumban sarokház pák-üzlettel és bérlakásokkal előnyös feltételek mellett Örv. Tanginó, Semberka 111. 898

Chemotégia minden mértékben és chamoitopar taktárról kapható. Barrel vezéreskedés, Subotica. 928

Autó, Renault, generáljavított nagyon olcsón eladó. Cím: Rádió Reklám. 508

Ház fizethetőséggel 26.000 dinárért eladó. No-

KIVÁLASZTOTTAK

elnevezés alatt a mult esztendőben

28 kötet

érdekes, szép regényt hoztunk forgalomba, modern, tartós kötésben, rendkívül olcsó áron. A könyvek érdekességét az igazolja legjobban, hogy

TÖBB EZREN

rendelték meg a teljes sorozatot és nagyon sokan vettek egyes köteteket is. Ezek a könyvek egytől-egyig örökbecsű irodalmi alkotások, amelyek nincsenek az irodalmi divat hullámszájának alávetve, tartalmuk olyan, hogy azt mindenki elolvashatja. Férfiak, nők, gyermekek egyaránt, külső kiállításuk tökéletesen szép és izléeses, úgy hogy minden könyvespolcnak díszére valnak.

A »KIVÁLASZTOTTAK« sorozatos kiadásában a következő művek jelentek meg:

Első sorozat.

1. Hauptmann: A démon
2. Kessel: Rongyos hercegek
- 3-4. Wassermann: A maurizius-ügy (Két kötet)
5. Gide: Pásztorének. Isabelle (füzve)
6. Werfel: Az érettségi találkozó (füzve)
7. Conrad: Öregek és fiatalok
8. Schnitzler: Teréz
9. Mauriac: Sorsok
10. Walpole: Harmer John pümkösi királysága
11. H. G. Wells: Mr. Blettsworthy a kannibálok szigetén
12. Haysink: A nyugati ablak anyala
- 13-14. Mamsun: Csavargók (2 kötet)

Második sorozat.

1. Maurois: Két asszony között
2. Borden: Flamingo
3. Felix Salten: Bambi
4. Ilja Ehrenburg: Moszkvai sikátor
5. Normand: Nők a gályán
6. H. G. Wells: Az igazi király
7. Pontoppidan: Thora van Deken
8. Kessel: A repülőtszít
- 9-12. Sinclair Lewis: Sam Dodsworth Európában (2 kötet)
13. Benoit: Erromango
14. Barry Pain: Férfikor

A sorozatos kiadás befejezést nyert és a könyvek most csak könyvkereskedelmi forgalomban, mérsékeltlen felemelt áron kaphatók. Az egyes kötetek bolti ára

vászonkötésben 40 dinár
füzve 30 dinár

Sikerült azonban a kiadóval oly megállapodást létesíteni, hogy nagyon rövid ideig a **jugoszláviai olvasóknak**

a bolti ár helyett továbbra is kedvezményes áron szállíthatjuk ezeket a könyveket és pedig

**a kötött könyveket 30 din.-ért
a fűzött könyveket 20 din.-ért**

A teljes sorozat megrendelésénél a kötött könyveket 28 dinárért, a fűzött könyveket 18 dinárért szállítjuk a megrendelési összeg előzetes beküldése vagy utánvét mellett. A tetemes utánvétli költség megtakarítására készsággal küldünk postatakarékpénztári befizetési lapot. Egyes könyvek megrendelésénél kötetenkint 2 dinár postaköltség beküldését is kérjük, a sorozatokat bérmentve szállítjuk.

MINERVA NYOMDA R.T.
SZUBOTICA

LIFKA-MOZI

Csütörtöktől vasárnapig

Szibériai bilincsek

Monumentális dráma a szibériai elítéltek életéből

Főszereplők:

**Reneé Heribel, Alma Taylor
Fritz Kortner**

Ezenkívül:

Ken Maynard

Szenzációs kalanddráma a kaliforniai vad prerien

APRÓHIRDETÉSEK

Apróhirdetés egy más 1 dinár, vastagbetűs és címszó kíséretében számít. Legtöbb apróhirdetés ára 10 dinár. Csak felblyegott jellegű leveleket fogadjunk.
Kérdésekben válasszék mellékiend

Fiat 509 autó, jó karban 16.000 din. eladó. Alkalmi vétel. Radó, Subotica, Jelašićeva 8. 1197

Csészlőgarnitúra, Hofherr-gyártmányu, teljesen felszerelve, új szijakkal, jutányos áron eladó. Juhász Pálné, Vrbica (Bánát). 1222

Stock-tractorkor, német gyártmányu, csészlővel vagy egyedül, eladó. Oppermann Péter, Crvenka. 1251

Keresek 60 HP szívógázmotort. — Generátor nélküli előnyben. Ajánlatok Ziga Schwarz, Osijek címre küldendők. 1008

Vízvezetékcsöveket 330 méter hosszban, 2-2 1/2 coll vastagságban keres Fischer Leó, Titel. 1254

Tűzfűtő és szőlőkarót, tölgyfából hasítva, 160 cm hosszban, égerhasábos, kötéztöltésű puha fűrészhulladékok, tölgyfahulladékok, bükkhasábos legelősebben szállít. Freudinger Hugó, Sombor. Kérjen ajánlatot. 1249

Vennék használt furó- és kombinált gyalugépet. Fárhas István, Kula. 1236

Jóforgalmu beépített korcsmasátorom örökáron eladom debeljacsi vásártéren. Bővebb felvilágosítással szolgál Körösi Péter, büfés és ételmezei üzlet, Veliki Bečkerek, III. külterület, 45. sz. 1258

Korcsma, főutcán, jóforgalmu, elköltözés miatt olcsón eladó. Erdélyi Lajos, Mol. Bácska. 1234

Ritka alkalom. Új ház eladó Noviszadon, Sremska ul. 3. alatt. A ház 15 évi adómentességgel bír. A házban vendéglő és vegyeskereskedés van. Havi jövedelem 5000 dinár és lakás a házigazda részére ugyanott. Ára 300.000 dinár. Fizetési feltételek jutányosak. 1233

Eladó új hengeres kukoricamorzsoló, Langen és Wolff 6 HP nyersolajmotorral és egy 3-as számú Jundrik daráló új kövekkel, egy kapcsolóval, 30-40 HP-nek megfelelő. Német Márton, Srbobran. 1152

4 lyuku Hofherr morzsoló, jó állapotban, Lister motorral, vagy anélkül és 2 1/2 tonnás teherautó eladó. — Bálint Károly, Stara Moravica. 1229

Megjelent

Tarkői Zoltán
vajdasági író regénye

Küzdő emberek

Ara 40 dinár

Kapható bármely könyvkereskedésben és a Minerva könyvosztályában

Fűgáz-motor 2 pár fekvő daráló -kövel eladó. Kiss István, Stara Moravica 106. 1230

Csészlőgarnitúra 10 HP Marshall gözkazán 60" Hofherr csészlővel teljes felszereléssel, üzembékes állapotban, eladó. Dér János, Bajmok. 1140

Sztara Kanissán, a fő utcán, jóforgalmu depó családok miatt jutányos áron eladó és azonnal átvehető. Felvilágosítást ad Vurbai Orbán, gyümölcsbóds. 1202

KÜLÖNFÉLE

Eredeti japán gomba, ismert ázsiai háziaszer érelmeszesedős, kortinetek, bélrenyheség, álmatlanság ellen. Postai szétküldés. Blum gyógyszerár, Subotica, főpostával szemben. 876

Különbejárati uccai butorozott szoba február 15-re kiadó. VII., Hadžićeva ul. 4. 960

Kiadó a Wilsonova ulica 11 szám alatt lévő (Dunav) épület emeletén két uccai szoba (ebédlő és háló részére) tágas balkonnal és garderozsobával, külön bejáratú butorozva vagy butor nélkül egy esetleg két személy részére avagy irodai célra. 972

Két- és háromszobás modern utcai lakások fürdőszobával kiadók. Aleksandrova ul. 11. 1135

Modern két uccai szoba és előszoba, mellékhelyiségekkel május elsőjére kiadó. VII., Miloš Obilićeva ulica 3. 1177

Lakás két szoba, előszoba, konyha és egy szoba, konyha, kamrákkal és mellékhelyiségekkel üresen kiadó. Ugyanott butorozott szoba kiadó. Markovićeva 22. 1063

VÁROSI MOZI

Csütörtök—vasárnap
Kettős műsor! Két Avala sláger!

Félelem

Egy nagy város élete Stefan Zweig novellája után.

Főszereplők:

Elga Brink, Vivian Gibson, Gustav Frölich

A sportfiu

vigjáték. — Főszereplő: **Buster Keaton**

Városi Mozi kistermében

Szerda — Csütörtök — Péntek — Szombat
Kultur film

Hogyan születünk

tudományos film, amely világhírű orvos-tanárok által lett összeállítva.

Február 5-én szerdán 4 és 6 óraker nőknek 1/29 óraker férfiaknak
Február 6-án csütörtökön 4 és 6 óraker férfiaknak, 1/29 óraker nőknek
Február 7-én pénteken 4 és 6 óraker nőknek, 1/29 óraker férfiaknak
Február 8-án szombaton 4 és 6 óraker férfiaknak, 1/29 óraker nőknek
Helyárak: 6, 10 és 12 dinár

Üzlethelyiség, esetleg lakással Oslobodjenja (Sentai) gázgyárral szemben azonnal kiadó. Szilágyi. 1132

Fűszerüzlethelyiség berendezéssel és hozzá szoba, konyha április 1-re kiadó. Sudarevićeva ul. 65. 1251

4-5 egymásbanyiló szobát Noviszad központjában irodahelyiséggel keressünk — Ajánlatokat Schmolka hirdetőirodába Noviszad, »Iroda« jellegre kérünk. 1241

Kiadó lakás, udvari 2 szoba, előszoba, mellékhelyiségekkel május 1-re. VIII., Boška Vujića ul. 14. 1258

2 elegáns, egészséges lakás, kettő és három szobával, előszoba, konyha, éléskamra, mellékhelyiségekkel kiadó. Jugovića 33. 1216

Kiadó a beltéren nagy, száraz betonozott szuterén helyiség. Kárpitos műhelynek, mely volt is benne 15 éven keresztül, vagy hasonló célra nagyon alkalmas. Ugyanott több ingóság eladó. Érdeklődni 12 órától d u. 4 óráig, Sokolska ul. 7. 1257

Üzlethelyiség a központban továbbá két elegáns butorozott szoba a vasútállomás közelében azonnalra kiadó. Felvilágosítások telefon 4-35 alatt. 1265

Kiadó uccai és udvari lakások a Sántha-szanaszatórium sorában. I. Dunav. art. pu. ka ul. 17. 1217

Irodák, vagy üzlethelyiségek május 1-re kiadók. Manojlovićeva ul. 3. 1179

Kamenicán, Noviszad szemben a Duna mellett gróf Karácsonyi volt birtokának 16+7+8 holdas szőlői 1930. évre felesbe kiadó. Ugyanott eladó 1926-1928. évi termést 900 hl. uradalmi bor. Tárgyal Gavanszki Miloš, Subotica, Kralja Petra park 7. 1258

Apróhirdetések Szuboticán az Aleksandrova ulicán a Pressburger-féle üzletben, a Pašićeva ulicán a Radió-Reklám irodájában, Universitas könyvkereskedés Aleksandrova ulica, Földes Samu ruházletében, Gyümölcs-piac, Noviszadon, Szomborban, Szentán, Veliki Bečkerekben ottani fiókiadóhivatalunkban, Velika Kikindán a »Napredak« könyvkereskedésben is eredeti áron feladhatók.

A szépség hatalom, a szépség siker! Szeplő és májfolt ellen használjon Kovács-féle nagyenyedi arckenőcsőt és borax-zappant. — Kapható mindenütt. Főlekrakat: Herczl-drogéria, Subotica. 3101

APATINI SÖRSAROK

AZ APATINI SÖRGYÁR
KULAI FIOKJÁTÓL

A FARSANGI PORTERSÖR KIMÉRÉSÉT MEGKEZDTÜK!

Körzetünkben a következő helyeken kapható: Kula, Novivrbas, Sztarivrbas, Bajsa, Crvenka, Sekić, Ruski Krstur, Lalić és Veprovac.

Értesítés!
Üzletünk átszervezése folytán a raktárunkon lévő összes divatcikkeinket
meglepő olcsó árakon hozzuk forgalomba
Eladásra kerülnek kalapok, nyakkendők, keztyűk, harisnyák, poulowerek, sálak, bokavédők, férfiingek zsebkendők valamint
eredeti Pr. Jäger alsóruhák
Braća Lener
férfi- és női divatrua üzlete
Subotica, Aleksandrova ulica 5